Frilans Riks årsmöte

2 maj 2022

Samtliga handlingar! Bokstavligen.

Synonymer till *handling*

1. gärning, verk, dåd, åtgärd, aktion
2. händelse, händelseförlopp, story, innehåll, motiv, intrig, röd tråd, action
3. dokument, akt, papper, urkund; *lägga till handlingarna* lämna utan åtgärd, lägga ad acta

Motsatsord

1. prat, snack

OBS! Uppdaterat 25 april.

Användarnas bidrag

förehavande, genomförande, beteende, agerande

Källa: *synonymer.se*

JOURNALISTFÖRBUNDET
Frilans Riks

Dagordning

Väl mött!
ALLA frilansmedlemmar är varmt välkomna att delta på Frilans Riks årsmöte, men endast valda sektionsombud har rösträtt.

Plats för årsmötet: Biocafé Tellus, Vattenledningsvägen 46 i Midsommarkransen i Stockholm, och digitalt.

Tider: Årsmötet börjar kl. 11 (kaffe och fralla i samband med inregistrering från och med kl. 10.30 och beräknas pågå till kl. 16.

Anmäl dig senast måndagen den 25 april så att vi på bästa sätt kan förbereda mötet praktiskt och tekniskt. Anmälan – och info – hittar du på: frilansriks.se

Ulrika Hyllert gästar
Journalistförbundets ordförande lyfter Pressfrihetens dag 3 maj.

Anmält dig till middagen?
Då ses vi även på Scalateatern, Wallingatan 32 senast kl. 18.30.

För senaste nytt
besök frilansriks.se. Du kan även följa oss på Facebook, Instagram och Twitter. Och så finns Snackbar, en unik tjänst som – i motsats till de andra – bara Journalistförbundets frilansmedlemmar kan ta del av.

Ultimata länklistan...
hittar du på sidan 31.

§ 1 Mötet öppnas (kl. 11.00)

§ 2 Val av mötesordförande
§ 3 Val av mötessekreterare
§ 4 Val av två justerare tillika rösträknare
§ 5 Mötets stadgeenliga utlysande och kallelse
§ 6 Godkännande av dagordningen
§ 7 Upprop av ombuden
§ 8 Mötesordning
§ 9 Avlidna medlemmar under året, tyst minut
§ 10 Styrelsens verksamhetsberättelse *sidan 3*
§ 11 Styrelsens bokslut *sidan 18*
§ 12 Revisorernas berättelse (separat handling)
§ 13 Styrelsens ansvarsfrihet
§ 14 Motioner till Frilans Riks årsmöte
1. Om samarbete mellan frilanssektionerna med digitala seminarier *sidan 20*
2 Om att Frilans Riks årsmöten ska vara hybridmöten *sidan 21*
3 Om utjämningsbidrag till sektionerna *sidan 21*
§ 15 Uttalanden (separat handling)
§ 16 Styrelsens presentation av "vinnaren" av Årets fulavtal
§ 17 Årets frilans och Årets redaktör
a) Presentation av vinnarna
b) Val av jury

Längre paus för lunch runt kl. 12.30

§ 18 Rapporter
a) Journalistförbundet Frilans *sidan 23*
b) Försäkringskommittén *sidan 24*
§ 19 Styrelsens förslag till verksamhetsplan *sidan 26*
§ 20 Fastställande av medlemsavgift *sidan 27*
§ 21 Fastställande av arvode till styrelseledamöter, valberedning och andra som utför uppdrag *sidan 27*
§ 22 Styrelsens förslag till budget *sidan 27*
§ 23 Val av
a) ordförande *sidan 28*
b) kassör *sidan 28*
c) övriga ledamöter till styrelsen *sidan 28*
d) revisor och revisorssuppleant *sidan 30*
e) valberedning *sidan 30*
§ 23 Övriga frågor

§24 Mötets avslutande (absolut senast kl. 16.30)

Hitta snabbare (i PDFen)!
Klicka på sidhänvisningarna. Och på pratbubblan i nedre högra hörnet för att komma till denna sida!

Styrelsens verksamhetsberättelse
2021–2022

Inledning

Ännu ett verksamhetsår har passerat för Frilans Riks. I mars 2022 hade Frilans Riks totalt 1 693 medlemmar. Antalet frilansar i förbundet har under året minskat med 39 medlemmar, enligt kansliet beroende på att man lämnat yrket liksom de höjda medlemsavgifter som kongressen beslutade om och som började gälla från 1 januari 2022. Tappet i förbundet som helhet har procentuellt varit större än för Frilans Riks.

Av förbundets totala yrkesverksamma medlemmar utgör frilansarna kring 16 procent.

Frilans Riks årsmöte 29 mars 2021 genomfördes digitalt på grund av pandemin. Glädjande att det trots den ovana mötesformen fanns fler medlemmar och ombud med än någonsin, ett femtiotal via länk. Delar av Frilans Riks styrelse var samlade och ledde årsmötet från förbundet i Stockholm, i enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendationer.

Det tekniska fungerade fint och vi var med några minuters marginal till och med klara före utsatt sluttid klockan 15. Detta tack vare ett eminent presidium, där tidigare Riks-ordföranden Åsa Ohlsson höll i ordförandeklubban och Tora Villanueva Gran från sektion Syd förde protokoll.

Journalistförbundets ordförande Ulrika Hyllert höll inledningsvis ett kort tal och underströk frilansarnas betydelse för förbundet och uppmanade sektionerna att bjuda in henne för diskussion om frilansfrågorna.
Sammanfattningsvis fick Frilans Riks grönt ljus för både verksamhetsberättelsen och ekonomin. Grönt ljus fick även de sex motioner som kommit in till årsmötet. Årsmötet antog dem och skickade dem vidare till förbundsstyrelsen, och kongressen i oktober.

Årsmötet antog även två uttalanden. Dels ett till stöd för våra belarusiska kolleger som har det tufft, dels ett uttalande till förbundsstyrelsen att vara mer synlig i arbetet med EU:s upphovsrättsdirektiv.
Utdelningen av utmärkelserna Årets frilans, Årets redaktör och Årets fulavtal (nytt pris) ställdes in och delades istället ut 30 november vid jubileumsfesten för frilansfackligt arbete 50 år på Scalateatern i Stockholm *(läs mer om det på sidan 17)*.

Valberedningens förslag till ny styrelse innehöll ett förslag till ändring. Maria Hansson Botin lämnade efter ett år och ett storartat arbete med bland annat coronastödet (hon hade fått anställning) och som ny suppleant föreslogs Johanna Lindqvist, Västerbotten-Norrbotten.
Årsmötet gick på valberedningens förslag och valde till ny styrelse för 2021–2022 följande ordinarie ledamöter:

Avgående styrelsen beviljades ansvarsfrihet, och en ny styrelse för verksamhetsåret 2020–2021 valdes.

Ordinarie ledamöter:
Ordförande Gert Lundstedt, Mälardalen (omval)
Kassör Hasse Hedström, Mälardalen (omval)
Sekreterare Henrik Simonsen, Östergötland (omval)
Leonarda Arcidiacono, Mälardalen (omval)
Bella Stenberg, Västra (omval)
Marja Beckman, Mälardalen (omval)
Gunilla Kracht, Syd (omval)
Göran Schüsseleder, Mälardalen (omval)
Suppleanter:
Hannah Ohlén Järvinen, Mälardalen (omval)
Johanna Lindqvist, Västerbotten (nyval)

Under det gångna verksamhetsåret har våra tre prioriterade områden varit:
- arvode
- upphovsrätt
- rekrytering och organisering.

Arbetet inom de områdena har gjorts i nära samarbete med förtroendevalda och medlemmar i sektionerna, i nätverken, med Journalistförbundets kansli, och när det varit möjligt med arbetsplatsklubbarna.

Styrelsearbetet

Styrelsearbetet i Frilans Riks har under året fortsatt präglats av pandemin. 14 styrelsemöten har genomförts, endast ett fåtal fysiska. I september samlades styrelsen under en helg i Järna utanför Stockholm för kick-off. Mötet hölls utifrån

då gällande rekommendationer från Folkhälsomyndigheten.

Istället för annars heldagslånga styrelsemöten har vi under verksamhetsåret haft digitala halvdagsmöten. Även suppleanterna har medverkat i styrelsemötena, utan att det belastat budgeten för styrelsearbete mer än vanligt. Därmed har vi kunnat involvera dem i det fortlöpande styrelsearbetet och ökat medlemsnyttan.

Johanna Lindqvist lämnade efter sommaren styrelsearbetet av privata skäl.

Frilans Riks ordförande hann under verksamhetsåret besöka Umeå och sektion Västerbottens årsmöte i februari 2022, efter att pandemirestriktionerna släppts. Gert var inbjuden att dels sitta ordförande för årsmötet, dels delta i ett yrkesetiskt samtal om motor- och sportjournalistiken i samband med Rally-VM i Umeå.

Frilans Riks budget från förbundet för 2020–2021 har varit 400 000 kronor.

Rekrytering och organisering

Inget aktivt, fysiskt utåtriktat rekryteringsarbete har skett under året på grund av smittläget. Det rekryteringsarbete som utförts har främst varit genom sociala medier.

Ökningen av andelen frilansmedlemmar i förbundet har under föregående verksamhetsår stannat av. Vi bedömer dock att det fortsatt finns en stor rekryteringsmöjlighet.

Vi jobbar nära kansliet när det gäller rekrytering, i det arbetet behöver vi:

- kartlägga och nå potentiella medlemmar
- vara tydliga med vad någon erbjuds som medlem, och hur hen kan engagera sig
- nå ut till unga och nya i branschen, till exempel på journalistutbildningarna
- finnas på sociala medier och informera om vårt arbete på olika sätt och i olika kanaler
- bilda nätverk när oskäliga avtal (så kallade fulavtal) dyker upp
- stödja sektionerna i deras initiativ.

Förbundsstyrelsen och frilansfrågor

I förbundsstyrelsen sitter två frilansare som båda sitter i Frilans Riks styrelse: Gunilla Kracht och Gert Lundstedt. Två större frilansfackliga frågor diskuterades i förbundsstyrelsen under verksamhetsåret. Dels BLF:s och PFK:s inträde i förbundet som riksklubb respektive intresseförening från 1 januari 2022, dels Frilans Riks motion från kongressen 2018 om finansiering av frilansfackligt arbete.

Vad gäller BLF:s och PFK:s inträde har Frilans Riks välkomnat detta men i det förstnämnda fallet – eftersom en förutsättning för BLF att bli en del av förbundet var att bilda en egen riksklubb för frilansare – efterlyst diskussioner om hur formerna för samarbetet mellan Riks och BLF ska se ut. Något sådant har vi inte fått gehör för.

Gert Lundstedt kritiserade i förbundsstyrelsen förbundets hantering av den Frilans Riks-motion som togs av kongressen 2018 om finansieringen av det frilansfackliga arbetet - att förbundsstyrelsen utreder hur ersättningen för frilansarnas fackliga arbete kan finansieras på ett långsiktigt sätt som ger förtroendevalda frilansare likvärdiga möjligheter att arbeta fackligt som sina anställda kolleger. Den utredning som gjordes i ett sent skede av kongressperioden svarade inte på de frågor som frilansarnas motion ställde, utan fokuserade istället på att omorganisera det frilansfackliga arbetet i förbundet.

Den största frågan förbundsstyrelsen arbetat med under kongressperioden, och som även berört frilansjournalister, är LAS-frågan. Förbundsstyrelsens hantering av frågan kritiserades av delar av förbundet, vilket ledde fram till att kongressen 2021 beslutade att hålla en medlemsomröstning i juni 2022 om förbundet ska ställa sig bakom eller inte det huvudavtal parterna förhandlat fram. Läs mer om medlemsomröstningen och bakgrunden till den på förbundets hemsida: sjf.se/medlemskapet/medlemsomrostning.

Arvoden, upphovsrätt och nätverk

Arvoden

Under verksamhetsåret har Frilans Riks tillsammans med sektionerna drivit Arvodeskampanjen. Sektionerna har kontaktat arbetsplatsklubbar och samlat in uppgifter om arvodena på mediehus, produktionsbolag och redaktioner runt om i landet. Därtill har vi skickat ut en enkät om arvoden till Frilans Riks medlemmar, 243 journalister har besvarat enkäten som kommer att bearbetas och redovisas.

Utifrån detta har en strategi tagits fram och ett direkt påverkansarbete inletts med siktet inställt på högre frilansarvoden vid mediehus som köper in mycket frilansmaterial.

Frilanskalkylatorn, Frilansrekommendationen och Arvodesguiden är viktiga verktyg i arbetet, liksom samarbetet med arbetsplatsklubbarna och att bygga frilansnätverk vid de olika mediehusen.

Arvodeskampanjen inleddes våren 2021 med två välbesökta lunchseminarier på Zoom där en panel av fotografer, skrivande journalister och kombinatörer diskuterade vad som var rimligt att ta betalt för fiktiva jobb. Ett liknande lunchseminarium planeras i slutet av april 2022.

Frilans Riks har under våren 2022 tillsammans med arbetsplatsklubben på LO Mediehus fört samtal med ledningen på Mediehuset om ett kollektivt arvodesavtal med Frilansrekommendationen och Frilanskalkylatorn som utgångspunkter.

Journalistförbundet centralt förhandlar om ett avtal med ETC Media AB om arvodesnivåer med mera för frilansande journalister.

Redaktörschecklistan

Frilans Riks har tagit fram en redaktörschecklista i samarbete med Journalistförbundet. De åtta avprickningspunkterna ska bädda för bästa möjliga samarbete mellan uppdragsgivare och -tagare och blir ett dokument som hela förbundet ska kunna stå bakom, till exempel ska en lokal arbetsplatsklubb kunna säga till sin arbetsgivare att detta är något som Journalistförbundet som förbund står bakom och inte enbart frilansklubben.

I skrivande stund finns inte den gemensamma checklistan ännu att tillgå via förbundet. Frilans Riks version *(intill)*, som användes inför nomineringen av Årets redaktör, finns att hitta här: frilansriks.se/checklista-for-redaktorer. Själva checklistan är den gemensamt framtagna.

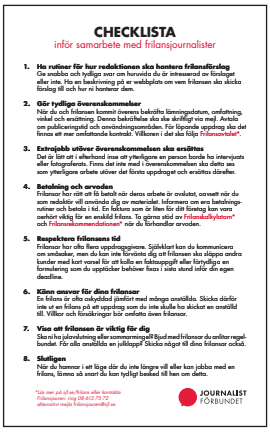

CHECKLISTA

inför samarbete med frilansjournalister

1. **Ha rutiner för hur redaktionen ska hantera frilansförslag**
   Ge snabba och tydliga svar om huruvida du är intresserad av förslaget eller inte. Ha en beskrivning på er webbplats om vem frilansen ska skicka förslag till och hur ni hanterar dem.
2. **Gör tydliga överenskommelser**
   När du och frilansen kommit överens bekräfta lämningsdatum, omfattning, vinkel och ersättning. Denna bekräftelse ska ske skriftligt via mej. Avtala om publiceringsrätt och användningsområden. För liknande uppdrag ska det finnas ett mer omfattande kontrakt. Villkoren i det ska följa Frilansavtalet*.
3. **Extrajobb utöver överenskommelsen ska ersättas**
   Det är lätt att i efterhand inse att ytterligare en person borde ha intervjuats eller fotograferats. Finns det inte med i överenskommelsen ska detta ses som ytterligare arbete utöver det första uppdraget och ersättas därefter.
4. **Betalning och arvoden**
   Frilansar har rätt att få betalt när deras arbete är avslutat, oavsett när du som redaktör vill använda dig av materialet. Informera om era betalningsrutiner och betala i tid. En faktura som är äldre för dit förstag kan vara oerhört viktig för en enskild frilans. Ta gärna stöd av Frilanskalkylatorn* och Frilansrekommendationen* när du förhandlar arvoden.
5. **Respektera frilansens tid**
   Frilansar har ofta flera uppdragsgivare. Självklart kan du kommunicera om smidesker, men du kan inte förvänta dig att frilansen ska slösa andra kunder med kort varsel för att kalla en faktauppgift eller förtydliga en formulering som du upptäcker behöver fixas i sista stund inför din egen deadline.
6. **Käen ansvar för dina frilansar**
   En frilans är ofta oskyddad jämfört med många anställda. Skicka därför inte ut en frilans på ett uppdrag som du inte skulle ha skickat en anställd till. Villkor och förskäringar bör omfatta även frilansar.
7. **Visa att frilansen är viktig för dig**
   Ska ni ha julavslutning eller somarmingle till Bjud med frilansar du anlitar regelbundet. För alla anställda en julklapp? Skicka något till dina frilansar också.
8. **Slutligen**
   När du hamnar i ett läge där du inte längre vill eller kan jobba med en frilans, lämna så snart du kan tydligt besked till hen om detta.

*Läs mer på sf.se/frilans eller kontakta Frilansjouren: ring 08-612 75 75 alternativt mejla frilansjouren@sf.se

JOURNALIST FÖRBUNDET

Upphovsrätt

Under verksamhetsåret har det fortsatt varit en väntan på att EU:s upphovsrättsdirektiv ska implementeras i svensk lagstiftning – det skulle varit gjort under 2021. I oktober 2021, efter drygt ett års fördröjning, kom promemorian, förslaget till lagtext.

Efter att ha läst promemorian var Frilans Riks försiktigt förhoppningsfulla vad gäller till exempel skälig och proportionell ersättning för upphovspersoner, fördelningen av internetjättarnas inkomster från textutdrag och bilder som de visar via sina plattformar, rätten till ytterligare betalt om den överenskomna ersättningen visat sig oproportionell, och inte minst att de nya reglerna föreslås bli tvingande och därmed omöjliggöra fulavtal. Även Journalistförbundet var försiktigt positiva, och framförde relevant kritik i sitt remissvar.

Därefter har arbetet med lagtexten fortsatt. Upphovsrättsdirektivet blir svensk lag 1 juli 2022.

Under året har vi fortsatt följt arbetet med implementeringen av EU-direktivet. Frilans Riks har deltagit i samarbeten med organisationer som företräder upphovsrättspersoner, liksom i påverkansarbetet mot beslutsfattare. Efter att promemorian lades fram har vi bland annat följt upp de kontakter vi tidigare tog med ledamöter från samtliga riksdagspartier ansvariga för upphovsrättsfrågan. Dels för att påminna om vilka frågor som är viktiga för oss frilansar när EU:s upphovsrättsdirektiv ska implementeras i svensk lagstiftning, dels för att påminna om att vi finns tillgängliga om de vill diskutera någon fråga. Vi har vidare haft kontakt med KLYS (Konstnärliga och litterära yrkesutövares samarbetsnämnd), där Journalistförbundet är en av 14 medlemsorganisationer, för att både följa hur de arbetar med frågan och berätta om Frilans Riks arbete. På liknande vis har vi haft kontakt med Journalistförbundets nya riksklubb som BLF bildat i SJF efter inträdet vid årsskiftet 2022.

I skrivande stund planerar Frilans Riks tillsammans med sektionerna att under maj och juni på plats i Göteborg, Malmö, Stockholm och Umeå ordna upphovsrättsseminarier för att informera om och debattera direktivet, med utgångspunkt i vad den nya lagen säger om fulavtal och om bättre betalt för journalister för text och bild.
Läs Journalistförbundets remissvar på promemorian.

Göteborgs-Posten

Redan 2019 påbörjade Frilans Riks i samarbete med Västra Frilans och journalistklubben på Göteborgs-Posten arbetet för att få till stånd en policy för frilanskontakter på GP. Arbetet startades 2018 med en undersökning av frilansares villkor på tidningen. Då ett större antal frilansar upplevt villkoren för att arbeta för GP ibland varit problematiska, inte minst när det gäller kulturredaktionen, har det funnits ett stort behov av att en policy för frilanskontakter skulle implementeras på tidningen.

Arbetet försenades bland annat på grund av coronapandemin, men under 2021 blev frilanspolicyn äntligen klar.

Policyn är ett internt dokument för inköpande redaktörer som handlar om bemötande och förklarar hur det fungerar att arbeta som frilans.

Nästa steg är att säkerställa att policyn faktiskt förs ut till redaktörer, samt följa utformandet av ett nytt frilansavtal på Stampens lokaltidningar.

Det finns också tankar om att försöka återuppliva de väldigt lösa nätverk som funnits för GP-frilansare.

Radiofrilansarna

Nätverket Radiofrilansarna är dels en Facebookgrupp där personer som frilansar med radio är anslutna, dels en intresseförening inom Journalistförbundet. Radiofrilansarnas arbete är helt fristående men vi har kontakt och Gunilla Kracht, styrelseledamot i Frilans Riks, är med i nätverket och fungerar som kontaktperson mellan nätverket och Frilans Riks. Facebookgruppen är diskussionsgrupp för fackligt relaterade frågor kring arvoden och villkor men också ett forum för andra frågor, exempelvis tekniska problem.

En delegation från Radiofrilansarna bestående av Lasse Edfast och Lars Lovén har haft ett antal träffar med representanter från Sveriges Radios ledning där de fört samtal om olika frågor som har betydelse för gruppen. Dessa samtal har varit givande och skapat ett bättre samtalsklimat med SR, något som inte varit möjligt tidigare. Dock förekommer inga regelrätta förhandlingar eller liknande.

Frilans Riks har i samband med den pågående arvodeskampanjen tagit kontakt med Radiofrilansarna och ett samarbete har inletts med en liten grupp ur nätverket. Inledningsvis ska gruppen kartlägga arvodessituationen i förhållande till SR som sedan länge överlag betalat alldeles för lite. Därefter kommer arbetet att fortsätta med att försöka skapa opinion mot de dåliga arvodena med syfte att försöka få till stånd att de som frilansar gentemot SR ska få rimligt betalt för sitt material.

Arvoden för medlemmar som frilansar för kulturtidskrifter

Under året har Frilans Riks fortsatt att arbeta med kartläggningen av hur arvodessituationen ser ut hos de tidskrifter som uppbär stöd från Statens Kulturråd. Vi har även fortsatt att föra dialog med några av de medlemmar som skriver för dessa. Frilansarna får i dagsläget betalt långt under rekommendationen.

Som en del av Arvodeskampanjen har vi efter noggrann kartläggning och undersökning skrivit en debattartikel om att Kulturrådet år efter år legitimerar att tidskrifter som finansieras genom dem underbetalar frilansar. Artikeln kommer förhoppningsvis publiceras under våren eller försommaren.

Jämställdhet

Leonarda Arcidiacono och Hannah Ohlén Järvinen har arbetat med jämställdhetsutskottet. I april 2021 hölls den sista kursen i en serie av tre för sektionernas jämställdhetsansvariga. Lise Donovan som är jurist på TCO föreläste och svarade på frågor.

Det har kommit synpunkter från sektionerna om att en röd tråd saknas i Frilans Riks jämställdhetsarbete, Leonarda och Hannah har vänt sig till Journalistförbundet för att få hjälp i att konkretisera arbetet, och pratat med förbundsanställda som som arbetar med frilansfrågor. Det har varit svårt att konkretisera och se den röda tråden.

Ett seminarium riktat till sektionernas jämställdhetsombud planeras till våren 2022. Seminariet ska belysa hur vi som fackligt engagerade hanterar patriarkala strukturer och vad patriarkala strukturer innebär.

Kontakter med kansli och övriga förbundet

Frilans Riks har under året till varje styrelsemöte bjudit in Journalistförbundet Frilans för att stämma av och diskutera aktuella frilansfrågor. På Journalistförbundet Frilans arbetar Victoria da Silva och Elisabet Wahl, samt deras chef Petteri Flanagan Karttunen som även är chef för kommunikation och rekrytering på Journalistförbundet. Avsikten med de återkommande mötena är att bevaka frilansfrågorna på bästa sätt och få samarbetet mellan Frilans Riks och kansliet att fungera så effektivt som möjligt.

Frilans Riks och Journalistförbundet Frilans har också haft två samverkansmöten i storgrupp, ett digitalt i juni och ett fysiskt på förbundets kansli i december, då bland annat frilansstrategin diskuterades. I december deltog även Journalistförbundets ordförande Ulrika Hyllert.

Ett gemensamt projekt har varit att ta fram en redaktörslathund för inköpare av frilansmaterial som Frilans Riks tagit

fram en egen variant av under mars inför nomineringen av Årets redaktör. Det har även funnits löpande kontakter mellan personalen på kansliet, representanter för förbundsstyrelsen och de grupper inom Frilans Riks styrelse som har olika ansvarsområden.

Artikeln i Journalisten

Journalistförbundets tidning Journalisten uppmärksammade i en fem sidor lång artikel i maj 2021 Frilans Riks verksamhet och inte minst klubbens ekonomi, med rubriken: "– Används pengarna till rätt saker? – Jag vet faktiskt inte." Artikeln ledde inte till något mer än förstämning hos Frilans Riks styrelse eftersom den inte fick fram några oegentligheter alls. Sektionerna inom Frilans Riks visade solidaritet och skrev kommentarer till stöd. Från resten av förbundet togs ingen kontakt med Frilans Riks styrelse för att kolla hur saker stod till.

Så här skrev Frilans Riks och kommenterade i ett medlemsbrev efter publiceringen:

I korthet; Frilans Riks företräder Journalistförbundets frilansmedlemmar. Våra uppdragsgivare är deras företrädare i de åtta sektionerna. På Frilans Riks årsmöten klargörs vad styrelsen ska arbeta med, något som följs upp på följande årsmöte. Så även 29 mars i år, då sektionernas delegater enhälligt gav styrelsen ansvarsfrihet, godkände verksamhetsplanen till nuvarande verksamhetsår och valde om styrelsen. Vad delegaterna utgick ifrån finns sammanfattat i Frilans Riks årsmöteshandlingar, totalt 37 sidor.

Frilans Riks vet inte bara vad vi ska göra, utan även hur: 'Journalistförbundet ska arbeta målmedvetet och trovärdigt med frilansfrågor. Det gör vi bäst när alla delar av förbundet samarbetar och samordnar sina insatser.' Så inleds Journalistförbundets frilansstrategi som förbundsstyrelsen tagit fram i samarbete med kansliet och Frilans Riks. Bland annat ska strategin fokusera 'på arvoden och upphovsrätt, frilansarnas två enskilt viktigaste frågor'. Frilans Riks arbetar även med organisering och rekrytering som prioriterat område.

Frilansstrategin ska för övrigt uppdateras årligen. Senast det skedde var 2019. Verktyg behöver som bekant vässas. Ett annat är Arvodesguiden, ett av förbundets främsta verktyg för att skapa bättre villkor på arbetsmarknaden. Frilans Riks kan bara ansvara för det egna arbetet. När det gäller social verksamhet är vi de första att beklaga att sådan inte alls finns hos oss, bortsett från lunch och middag i samband med årsmötet ett icke coronaår. Beklaga, eftersom frilansare är enskilda företagare som ofta saknar arbetsplatser där vi dagligen kan träffa andra journalister eller nätverka. Därför blir våra sektioners träffar väldigt viktiga. Inte minst när det gäller rekrytering.

Pandemiåret har inneburit skarpt läge för Frilans Riks arbete, inte minst vad gäller försöken att påverka makthavare att sjösätta ett lämpligt stödpaket åt frilansare med enskild firma. Vi har sett att vårt arbete gjort skillnad.

En knapp månad efter årsmötet är det uppenbart att vi står inför ännu ett tufft år vad gäller frilansares ekonomi och villkor på arbetsmarknaden. Frilans Riks hoppas att våra medlemmar fortsätter att höra av sig med frågor och förslag, antingen via våra sociala plattformar eller direkt.

Förutom Frilans Riks prioriterade verksamhetsområden är 2021 också ett kongressår där vi ser fram emot motioner, förslag och debatt från frilanskollektivets sida.

Vi hoppas även på fortsatt uppmärksamhet och bevakning från tidningen Journalisten. Framför allt kring våra medlemmars största utmaning gentemot uppdragsgivarna: arvoden och upphovsrätt. Denna fråga berör förr eller senare alla deras läsare då vi alla sitter i samma båt.

Ett enat förbund är ett starkt förbund.
Frilans Riks styrelse

På sin webbplats frilansriks.se skrev Frilans Riks även ett förtydligande under rubriken Förtroendemannauppdrag är inte kupp:

Två ledamöter i Frilans Riks styrelse framställs i en artikel i senaste numret av tidningen Journalisten som kuppmakare när de i egenskap av valberedare lade fram förslag till ordförande och styrelse i Mälardalens frilanssektion. Ingen av dessa två fick tillfälle att bemöta anklagelserna i artikeln.

Frilans Riks styrelse vill påpeka att medlemmarna utförde ett uppdrag som sektionens årsmöte på ett demokratiskt sätt utsett dem till att genomföra. Vi vill också påpeka att en valberednings förslag bara är just ett förslag och att ett årsmöte eller enskilda medlemmar har rätt att rösta emot ett sådant förslag.

Frilans Riks styrelse lägger sig aldrig i hur sektionerna organiserar sina styrelser och har inte heller något intresse av att göra det.

Journalistförbundets kongress 6–7 oktober 2021

Av totalt 111 ombud var 18 frilansdelegater. Kongressen stöttade många av de frilansmotioner (totalt tio) som lyftes fram. Kongressen utsåg fem utskott (granskningsutskottet, ekonomiutskottet, beredningsutskottet, redaktionsutskottet

och valutskottet). Granskningsutskottet bestod av fem personer, varav en frilans. Det var även frilansar med i redaktionsutskottet och ekonomiutskottet. Av de motioner som antogs under 2018 års kongress granskades fem frilansmotioner.

- Utreda förutsättningarna för frilansfackligt arbete
- Kartellbildning och hur motionen implementeras i frilansstrategin
- Gemensam strategi kring fulavtal och upphovsrätt
- Frilansavtalets utformning och oskäliga avtal
- Förutsättningarna för en anmälan av företag som betalar oskäligt

Diskuterades gjorde även den stora frågan om LAS. Frågan om Journalistförbundets krisfond diskuterades också, men ombuden var rörande överens om att det var rätt beslut som fattats. Till förbundsstyrelsen valdes frilansarna Gunilla Kracht och Gert Lundstedt samt kombinatören Noa Söderberg.

Frilansrekommendationen

Förbundsstyrelsen beslutade att höja frilansrekommendationen (riktmärket för frilansarvoden) med 1,1 procent till 1 082 kronor (f-skatt) från och med 1 januari 2022. Uppräkningen görs trots att det för 2021 inte finns någon lönehöjning enligt löneavtalet för anställda. I stället finns en lönehöjning från 1 april 2022 med 2,2 procent. Utifrån hur rekommendationen beräknas skulle det egentligen betyda att nivåerna skulle stå still under 2022 och från 1 januari 2023 höjas med 2,2 procent. Förbundsstyrelsen har trots det beslutat att som alternativ höja frilansrekommendationen i två steg: med 1,1 procent från och med 1 januari 2022 och med ytterligare 1,1 procent från och med 1 januari 2023.

Även för fasta frilansarvoden rekommenderas en höjning med 1,1 procent för 2022.

Journalistförbundet utfärdar sedan 1976 en frilansrekommendation. Den har under åren räknats upp, och sedan 2018 med procenttal som motsvarar värdet av det gångna årets löneavtal för anställda.

2021 års rekommendation var 1 071 kronor. Dock har många frilansare en verklighet med uppdragsgivare som betalar långt under detta riktmärke och ett prioriterat område för Frilans Riks styrelse är därför att på olika sätt verka för att arvodena höjs och att ingen uppdragsgivare betalar under frilansrekommendationen.

Uppföljning av motionerna till årsmötet 2021

Motion 1

Motion 1 var från Södra Norrlands frilanssektion och föreslog att Journalistförbundet ska samarbeta med frilanssektionerna i samband med informationsinsatser på landets journalistutbildningar enligt följande att-satser:

- Att förbundet kontaktar närmaste lokala frilanssektion för samarbete när förbundet planerar att genomföra facklig information på journalistutbildningar.
- Att studentinformationen på förbundets hemsida sjf.se/student utökas till att omfatta frilansande som ett alternativ till anställning efter utbildningen. I dag går informationen i stort sett ut på att journaliststudenter ska bli anställda.
- Att Frilans Riks hemsida utökas med information riktad till journaliststudenter.

Årsmötet beslöt att bifalla motionen enligt förslag från Frilans Riks styrelse.

Under verksamhetsåret 2021/2022 har information till studenter lagts till på Frilans Riks hemsida. Dock finns fortfarande inte frilansande som alternativ på sjf.se/student. Vi har påtalat frågan för rekryteringsansvarig på Journalistförbundet.

Informationen till studenter har varit på sparlåga under pandemin, men vi har väckt frågan med ansvariga på förbundets kansli och de har ställt sig positiva till att samarbeta så fort informationsverksamheten kommer igång för fullt igen.

Motion 2

Motion 2 kom från Monica Atterberg och Therese Quennerstedt i Mälardalens frilanssektion. Motionsskrivarna ville att årsmötet skulle diskutera en eventuell avknoppning av Mälardalens frilanssektion i form av en egen Uppsalasektion samt att de synpunkter som kom fram skulle tas vidare till en överläggning mellan Frilans Riks och Mälardalens frilanssektion.

Frågan diskuterades av årsmötet som beslutade att bifalla motionen. Under året som gått har diskussioner förts mellan Frilans Riks och Mälardalens frilanssektion, särskilt då med de medlemmar som haft funderingar kring en avknoppning av Uppsalas medlemmar för att med dessa bilda en egen sektion. Dock har det inte lett till konkreta planer på en Uppsalasektion utan frågan ligger hos Mälardalens frilanssektion som funderar vidare kring för- och nackdelar.

Motion 3
Motion 3 kom från Mälardalens frilanssektion och medlemmen Artur Nordfors Kowalski som ville uppmana Journalistförbundet att intensifiera arbetet med att frågan om att lagstiftning om hot och har mot tjänstemän ska omfatta journalister, genom att bland annat uppvakta Riksdagen och att skriva debattartiklar. Årsmötet beslöt enhälligt att följa Frilans Riks styrelses rekommendation att bifalla motionen. Journalistförbundet har under det gångna året intensifierat sitt opinionsbildande arbete i frågan och i början av februari 2022 överlämnades betänkandet "En skärpt syn på brott mot journalister och utövare av vissa samhällsnyttiga funktioner" till justitieministern och kulturministern där utredaren föreslår att hot mot bland andra journalister ska utgöra en straffskärpningsgrund och att lagändringen ska träda i kraft 1 juli 2023.

Motion 4
Motion 4 kom från Frilans Riks styrelse och yrkade på att förbundet skulle se över möjligheten att ansöka om medel från den pott svenska ESF-rådet kommer att utlysa med anledning av pandemin och att förbundet ser över varifrån det är möjligt att söka pengar för att kompetensutveckla sina frilansmedlemmar på längre sikt. Motionen bifölls av årsmötet och skickades vidare till Journalistförbundets kongress som beslöt att avslå den och anse den besvarad i enlighet med förbundsstyrelsens förslag. (Se pdf ur kongresshandlingarna Motion 25).

Motion 5
Motion 5 kom också från Frilans Riks styrelse och tog upp vikten av att den del av avgiften från Journalistförbundets frilansmedlemmar som tidigare tillföll det numera avvecklade Servicebolaget ska öronmärkas och att de för transparensens skull ska redovisas så att det säkerställs att de verkligen kommer frilansmedlemmarna till del. Mötet beslutade att bifalla motionen och skicka den vidare till Förbundsstyrelsen.

Motionen togs även upp på kongressen som beslutade att bifalla den. Förbundsstyrelsen har behandlat frågan och pengarna som kommer från servicedelen av frilansarnas medlemsavgift har fått en egen kod så att det lätt går att följa hur de använts. En separat redovisning av hur de medel som kommer in används kommer från och med nästa år att finnas som bilaga till årsmöteshandlingarna-

Motion 6
Motion 6 kom även den från Frilans Riks styrelse och var en upprepning av en motion med samma innehåll från 2020 som då antogs av årsmötet, men som nu lämnades in på nytt eftersom inget hänt i frågan. Motionsskrivarna yrkade på att Journalistförbundet i sina olika organisationsled och via sina olika samarbeten, bland annat inom TCO, aktivt driver frågan om att egenföretagare ska få göra ett avdrag på 5 000 kronor per år för friskvård. Årsmötet biföll motionen och beslöt att skicka den vidare till Journalistförbundets kongress.

Kongressen avslog motionen, men gav i uppdrag åt förbundsstyrelsen att aktivt driva frågan om att egenföretagare ska få göra avdrag för friskvård på samma villkor som aktiebolag. Frågan ligger hos förbundsstyrelsen som ännu inte hunnit vidta konkreta åtgärder.

Trygghet, solidaritet och internationellt samarbete

Hot och hat mot journalister
Den 18 mars 2022 deltog Frilans Riks ordförande Gert Lundstedt tillsammans med förbundets mediepolitiska rådgivare Anna Widmark i ett möte med den regionala utredningsenheten för Polisens Demokrati- och hatbrottsgrupp.

Vårt uppdrag var att redogöra för hur hot och hat berör journalister och journalistiken. Gert underströk hur hot och hat riktat mot frilansjournalister i synnerhet, leder till självcensur. Polisen beskrev hur deras arbete intensifierats, men att det samtidigt råder brist på ekonomiska resurser, personal och kompetens.

Den 28 mars 2022 var Gert och Journalistförbundets ordförande Ulrika Hyllert av kulturministern och statssekreteraren vid justitie- och inrikesdepartementet inbjudna till ett förnyat rundabordssamtal om hot och hat mot journalister - ett första rundabordssamtal ägde rum i februari 2020. Övriga inbjudna var public service, stora mediehus, organisationer inom media, polisen och åklagarmyndigheten.

I sin inbjudan skrev kulturministern: "Som utgångspunkt för regeringens fortsatta arbete bjuder vi in till ett rundabordssamtal för att dela erfarenheter och för att ta del av vilka behov ni ser på området framåt." Kulturministern underströk att frågan är prioriterad och att hon deltog för att lyssna.

En ny lagstiftningen om hot- och hatbrott mot journalister ska vara på plats sommaren 2023 - enligt betänkandet en ny straffskärpningsgrund, att det ska ses som försvårande att den brottsliga gärningen begåtts mot en person på grund av att denne, eller närstående yrkesmässigt arbetat med nyhetsförmedling eller annan journalistik. Den nya

lagstiftningen välkomnades vid rundabordssamtalet, men det diskuterades om en straffskärpning har någon effekt och ifall det inte behövs en egen brottsrubricering.

Det konstaterades att hot och hat mot journalister är utbrett, att det kostar allt mer i resurser för redaktionella säkerhetsavdelningar och personskydd. Gert tog upp att frilansare är speciellt utsatta eftersom de inte har tillgång till säkerhets- och personskydd, och att självcensuren därför är än mer utbredd bland frilansare än bland anställda.

Åklagarmyndigheten å sin sida konstaterade att de trettiotal åklagare som arbetar med anmälningar om hat och hot mot journalister har ytterst få fall. Gert påpekade att samtidigt som Polisen uppmanar journalister att alltid anmäla hot- och hatbrott leder ytterst få anmälningar till åtal, och att förtroendet för rättsväsendet därmed minskar.

Kulturministern gjorde inga utfästelser men bör återkomma med konkreta förslag i frågan eftersom som det är en prioriterad fråga för henne.

Coronagruppen/omsättningsstöd

Gruppen som arbetat för omsättningsstödet som infördes i samband med pandemin består av Gert Lundstedt, Gunilla Kracht och Hasse Hedström. De har under verksamhetsåret 2021 haft två möten, dessa ägde rum på våren 2021.

I december 2020 var första möjligheten för frilansjournalister att ansöka om omsättningsstöd. Därefter återinförde regeringen stödet i december 2021 då coronasmittan återigen ökade.

Coronagruppen har fortsatt haft koll på frågan, men i och med att omsättningsstödet infördes har de inte haft anledning att jobba så intensivt som i början av pandemin eller innan omsättningsstödet var beslutat.

Belarus

Journalistförbundet var 8 augusti 2021 med och arrangerade en manifestation på Sergels torg i Stockholm till årsminnet av det manipulerade valet i Belarus. Frilans Riks ordförande höll tal för mänskliga rättigheter, yttrande- och pressfrihet och demokrati i Belarus. Andra i talare var Sveriges utrikes- och kulturministrar samt en rad representanter för människorättsorganisationer, politiska partier och det civila samhället.

Belarus oppositionsledare i exil, Svjatlana Tsichanouskaja, besökte i december Stockholm. Frilans Riks ordförande Gert Lundstedt var inbjuden till det möte där Tsichanouskaja mötte svenska civilsamhällesorganisationer för att diskutera samarbeten kring demokrati och mänskliga rättigheter. Ett arbete Journalistförbundet varit och är inblandat i.

Mellan 2018 och 2020 hade sektion Syd i Frilans Riks ett utbyte med regionala journalister i det belarusiska journalistförbundet BAJ. Vid Journalistförbundets kongress i oktober antogs en motion från Frilans Riks (ursprungligen skriven av sektion Syd) om att associera BAJ till Journalistförbundet. Förbundet har i skrivande stund ännu inte hittat en lösning för hur ett sådant medlemskap ska se ut för att göra mest nytta för journalister i BAJ, som upplösts av diktatorn Alexander Lukasjenkos regim.

Vid mötet med Svjatlana Tsichanouskaja berättade en av hennes närmaste rådgivare att situationen för journalister i Belarus under Lukasjenkos diktatur är mycket svår. Journalister som ännu är kvar i landet – många har gått i exil och ett trettiotal är fängslade – håller låg profil och försöker rapportera om situationen i sociala medier. Det medievakuum som därmed uppstått fylls istället av regimtrogna och ryska medier berättade Tsichanouskajas rådgivare.

Ukraina

Frilans Riks har skickat 1 000 kronor i stöd till Journalistförbundets insamlingsfond för stöd till de två journalistförbunden i Ukraina – NUJU och IMTUU – och Europeiska Journalistfederationens EFJ:s arbete med att stötta journalister och mediearbetare i Ukraina.

Vi har även skickat 1 000 kronor till Reportrar utan gränsers insamling för ukrainska journalister utifrån att ”behovet av skyddsutrustning som skyddsvästar, hjälmar och satellittelefoner är stort i Ukraina”.

Kombinatörer och SGI

Med coronapandemin tydliggjordes än mer den osäkra situationen för kombinatörer, alltså frilansare som kombinerar frilansarbete i egen firma med anställningar av olika slag. Gruppen har under lång tid haft svårigheter med fastställande av sjukpenninggrundande inkomst (SGI) hos Försäkringskassan, eftersom inkomster från a- och f-skatt inte alltid får räknas samman, och olika handläggare bedömer på olika vis.

Att uppmärksamma kombinatörerna är viktigt, eftersom de är många och ökar i antal, samtidigt som arbetsmarknaden och synen på arbetstagaren förändras.

Under det första coronaåret nämnde Frilans Riks kombinatörer bland annat i debattartiklar om coronastöd, och även Journalistförbundet Frilans diskuterade frågan. Victoria da Silva på Journalistförbundet Frilans är också ledamot i KLYS arbetsutskott.

KLYS (Konstnärliga och litterära yrkesutövares samarbetsnämnd) företräder genom sina 14 medlemsorganisationer

konstnärligt yrkesverksamma inom områdena ord, ton, scen/film och bild/form i frågor av gemensamt intresse.
Under februari-mars 2021 genomförde KLYS en enkät för att ta reda på i vilken utsträckning dessa yrkesgrupper ansöker om och får en sjukpenninggrundande inkomst (SGI) fastställd, hur stora problemen på detta område är och hur problemen ser ut i relationen till Försäkringskassan. Drygt 800 yrkesverksamma kulturskapare svarade på enkäten, av dessa tillhörde 15% journalistik/media. Svaren bekräftar att få frilansar utnyttjar sjukförsäkringen när de är sjuka eftersom det upplevs för krångligt.

En annan studie visar att många frilansar jobbar fastän de är sjuka – av rädsla att tappa uppdrag. Medieforskare Maria Norbäck på Handelshögskolan vid Göteborgs universitet har i studien Back to the future of journalist work? Entrepreneurial subjectivity and freelance journalism in Sweden djupintervjuat 52 svenska frilansjournalister i olika åldrar, verksamma i Göteborgsområdet. Majoriteten av vittnar om att det blir allt svårare att tacka nej till jobb, eftersom det innebär en risk att ses som besvärlig och förlora uppdrag i framtiden, och att de därför arbetar även när de är sjuk för att leverera enligt deadline.

Frilansjournalister upplever en alltmer osäker situation | Göteborgs universitet (gu.se)

https://klys.se/wp-content/uploads/2015/11/Sammanfattning-av-resultat-for-KLYS-SGI-enkat.pdf

I oktober 2021 tillsatte regeringen en utredning för att se över reglerna för sjukpenninggrundande inkomst. Syftet är att få till ett mer modernt system för ökad trygghet och förutsebarhet samt stärkt kvalitet i handläggningen. Utredare är Calle Nathanson, vd för Folkets hus och parker. Uppdraget ska vara slutfört senast 20 april 2023.

Regeringen tillsätter utredning av sjukpenninggrundande inkomst - Regeringen.se

I december publicerades den offentliga utredningen Ett förbättrat trygghetssystem för företagare – enklare och mer förutsägbart SOU 2021:98. Uppdraget har varit att utreda hur sjukpenninggrundande inkomst ska fastställas för företagare med inkomst av näringsverksamhet från enskild firma, handelsbolag eller från en europeisk ekonomisk intressegruppering.

Ett förbättrat trygghetssystem för företagare – enklare och mer förutsägbart, SOU 2021:98 (pdf 2 MB)

FREG, Frilansrepresentation inom EFJ (European Federation of Journalists)

Ledamöterna i FREG (Freelance Experts' Group) kunde under året inte träffas på plats, men ett par digitala möten hölls. Frågan om Belarus gavs stort utrymme då och även i mejlkommunikation. FREG-ledamoten Andrus Klikunou, på flykt utanför Belarus under året, vidarebefordrade oroande information från kollegor i framför allt Minsk.
Ett förslag från honom var att alla förbund i FREG skulle engagera medlemmar för att få dem att "adoptera" en belarusisk kollega. Detta var dock svårt att förverkliga, av flera skäl.

En annan fråga som diskuterades under året var möjligheterna till kollektiva förhandlingar inom EU. Mogens Blicher Bjerregård, ordförande i EFJ (Europeiska journalistförbundet), menade i februari att EU äntligen börjat fatta frilansars situation och att det kunde bli möjligt att få igenom en bredare definition av vad som avses med kollektiva förhandlingar. Nicola Countouris från ETUI (European Trade Union Institute) höll med om att det vore ett genombrott om alla egenanställda skulle få rätt till kollektiva förhandlingar, så som diskuterades, men han betonade också att det finns en risk: att ännu fler människor knuffas ut i egenanställningar.

Ytterligare ett ämne var DSM-direktivet, EU:s upphovsrättsdirektiv, en fråga där FREG noterade att den anglo-amerikanska modellen för att få techjättar att betala mediahus inte ger några egentliga pengar till journalisterna, vare sig anställda eller frilansar. Därför är det viktigt att vi når längre än så, konstaterade flera FREG-ledamöter i februari.
/Katarina Bjärvall, ledamot i FREG för SJF

Nordiskt samarbete

Henrik Simonsen har varit Frilans Riks ledamot i den nordiska kommittén tillsammans med företrädare för de nordiska frilansfackliga organisationerna. Kommittén har sammanträtt en handfull gånger under verksamhetsåret. Ordförandeskapet roterar mellan medlemsländerna, under 2021 var Finland ordförande och anordnade under hösten det årliga nordiska toppmötet i Helsingfors.
Under 2022 har Sverige ordförandeskapet. Henrik Simonsen har utsetts till ordförande i nordiska kommittén. Det är dock Finland som under 2022 arrangerar årliga seminariet Nordic Freelance.

Till hösten väntas ett nordisk toppmöte i Sverige. Det nordiska samarbetet fortsätter att vara lärorikt och viktigt i en tid när de stora medieuppdragsgivarna verkar över de nordiska landsgränserna. Vi har också haft viktiga utbyten av

erfarenheter kring de olika ländernas stöd (socialförsäkringssystem, pandemistöd med mera) till frilansare.

Sektionerna

Medlemsstatistik
I januari 2022 hade Frilans Riks 1 732 medlemmar. Motsvarande siffra i januari 2021 var 1 749 medlemmar. Statistik över medlemmarna, kön och ålder under januari 2022:

Ålder	Kvinnor	Män	Total
–24	4	4	8
25–29	22	15	37
30–34	56	48	104
35–39	78	75	153
40–44	118	78	196
45–49	144	106	250
50–54	134	119	253
55–59	161	111	272
60–64	122	90	212
65–	109	138	247
	948	**784**	**1 732**

Frilans Syd
Verksamhetsberättelse mars 2021 – februari 2022. 2021 blev ännu ett år i pandemins tecken och Frilans Syds verksamhet har starkt påverkats av restriktionerna som myndigheter har beslutat om. Alla styrelsemöten under året har hållits digitalt. Totalt har det varit nio styrelsemöten.

Satsningen på Frilans Syd-talk har fortsatt. Omgång 1 hölls strax före förra årsmötet och under nuvarande styrelse har vi kört både 2, 3 och 4 – alla via Zoom. Totalt har nu 25 av Frilans Syds medlemmar hållit ett kort föredrag inom ett specialämne.

Arvodeskampanjen, som drivs av Frilans Riks i samarbete med alla oss i sektionerna, startade under våren 2021 och arbetet med den kommer att fortsätta under hela 2022.

Frilans Syds uppgift var att kontakta cirka 25 klubbar. Frilans Syd har sedan fått sig tilldelade tre större medieaktörer med vars klubbar vi nu ska knyta närmare band.

Det är förändringar igång på EU-nivå för att få de digitala jättarna, såsom Google, Facebook och så vidare, att styras via en ny EU-förordning: DSA. Om detta höll Tove Carlén, jurist och sekreterare i SJF:s yttrandefrihetsgrupp, ett föredrag i Frilans Syds regi 8 juni via Zoom.

Journalistförbundets kongress hölls i början av oktober. Fem av 18 frilansombud från Frilans Syd röstades fram och deltog på kongressen. Frilans Syd var drivande när det gällde en motion som föreslog att ta emot belarusiska journalister från landets oberoende journalistförbund BAJ som associerade medlemmar i svenska Journalistförbundet.

Kongressen beslutade att uppdra åt förbundsstyrelsen att undersöka möjligheterna för BAJ att bli associerad förening.

På bilden syns *Björn Hellström, Moa Skimutis och Andrea Kollmann, Frilans Syd-ombud på SJF-kongressen 2021.*

Foto: Björn Hellström

Medlemmar. Vid styrelseårets start i mars 2021 var vi drygt 300 medlemmar. I februari 2022 sjönk medlemsantalet till 295 då flera medlemmar flyttades över till seniorerna.

Arbetsförmedlingen möten. Under året deltog Frilans Syd i två branschmöten inriktade på kultur arrangerade av arbetsförmedlingen. Syftet är att dela arbetsförmedlingen kunskap om arbetssituationen inom branschen.

Medietextarna

Medietextarnas verksamhetsberättelse 2021–2022

- Efter att Iyuno köpte upp SDI gjorde vi ett mejlutskick till 77 SDI-undertextare om svartlistningen av Iyuno. 14 juni skrev vi på ett frilansavtal med Iyuno-SDI och lyfte svartlistningen av företaget. Avtalet innebär ett nytt minimiarvode för bearbetning av maskinöversättning och reglerar även en mängd andra punkter.
- Vi har inlett förhandlingar om ett frilansavtal med Plint. Ett första möte har hållits och vi jobbar nu med att ta fram ett första utkast på ett konkret avtal.
- Vi har kontaktat Netflix för att diskutera deras svenska riktlinjer och fått till ett möte. Mötet var positivt och de är medvetna om de svenska reglerna. Ett nytt möte har utlovats i samband med att de uppdaterar de svenska riktlinjerna.
- Vi har haft ett möte med Arbetsförmedlingen för att diskutera hur de kan tillvarata undertextares intressen inför deras upphandling av undertextning.
- Rekrytering och aktiviteter:
  - Vårt medlemsantal har under året ökat från 61 till 63 medlemmar. Därutöver har vi sex intressemedlemmar.
  - Vi har organiserat två after work-träffar i Stockholm.
  - Vi har skickat ett informationsmejl till studenter på tre översättarutbildningar och berättat om vår verksamhet.
  - Vi har tagit fram en Powerpoint-presentation att använda vid universitetspresentationer.
  - Vi har hållit två föreläsningar på Tolk- och översättarinstitutet i Stockholm.
  - Vi har startat en Discord-grupp för att diskutera fackliga frågor utan uppdragsgivares insyn. För närvarande är den endast öppen för medlemmar, men planen är att utvidga den i framtiden.
- Styrelsearbete:
  - Styrelsen har träffats via länk sex gånger och haft ett fysiskt styrelsemöte i Stockholm.
  - Vi har svarat på mejl från medlemmar och nyfikna.
  - Vi har med jämna mellanrum postat om aktuella ämnen på Facebook och på vår hemsida.
  - Ordförande Linus har deltagit i Svenska Journalistförbundets kongress.
  - Linus, Josefine och Anna har deltagit på AVTEs årsmöte.

Mälardalens frilansklubb

(Kort sammanfattning av verksamhetsberättelsen.)

Vid årsskiftet 2021/2022 hade Mälardalens frilansklubb 930 medlemmar, vilket är en minskning med sju personer. I januari 2021 var medlemsantalet 937 personer.

Medlemsenkät: 1 juni skickade styrelsen ut en enkät där vi frågade medlemmarna vad de vill ha ut av sin lokala fackklubb. Vi fick svar från 98 medlemmar. Många skrev att de ville ha konkreta och användbara seminarier och kom med flera bra idéer om hur vi ska arbeta mer med arvoden och upphovsrätt.

Enkätens resultat har delats till alla frilansförtroendevalda och kommer att finnas på hemsidan (som håller på att konstrueras om).

Medlemsaktiviteter: Vi anordnade sammanlagt 16 föreläsningar över Zoom. Tio av dessa ägde rum under Journalisthelgen i Uppsala 29–31 oktober och som vi satsat extra på med anledning av att vi har fått gratis tillgång till Litteraturens hus i Uppsala.

8 december anordnades en jullunch i Uppsala dit också fem journaliststudenter från Uppsala universitet var inbjudna. Mälardalens frilansjournalister delade med sig av sina yrkeserfarenheter och Sara Carlsson, kommunikatör och rekryteringsansvarig på Journalistförbundet, berättade om fördelarna med ett medlemskap i förbundet.

15 december anordnade vi en julmiddag på Reimersholme hotell i Stockholm med ett 30-tal betalande medlemmar. Gäst var stressforskaren Dan Hasson som föreläste om hövlighet.

Podden: Under hösten återupptog styrelsens poddgrupp arbetet med Journalistförbundets frilanspodd, som påbörjades 2020. I det första avsnittet träffade vi Ola Westerberg, grävande journalist, med anledning av att Nobels fredspris 2021 tilldelades två grävande journalister, Maria Ressa i Filippinerna och Dmitry Muratov i Ryssland.

Gäst i poddens andra avsnitt 2021 var Rasmus Landström, erfaren litteraturkritiker som publicerar tre bokrecensioner i veckan och förra året tjänade 158 000 kronor före skatt. Vi diskuterade arvoden, arbetssätt och kulturjournalistikens betydelse för ett demokratiskt samhälle. Detta avsnitt fick bra respons från lyssnare som kände igen sig. Tematiken passar också bra ihop med den pågående arvodeskampanjen.

Södra Norrland

Under det gångna verksamhetsåret har den mesta energin i Södra Norrlands frilanssektion gått åt till att få sektionen att överleva och att få fram en fungerande styrelse för nästa verksamhetsår. I övrigt har verksamheten präglats av pandemin. Vi har haft två frilanslunchar, alla andra möten har skett digitalt.

Värmland

Frilansklubben i Värmland lurade pandemin genom att 23 mars 2021 hålla sitt årsmöte helt coronasäkert vid brasan i Mariebergsskogen, Karlstad. Där bjöds det på korv, bröd och fika.

Sju medlemmar av 26 kom.

Helena Söderqvist deltog i ett digitalt arvodesseminarium där hon berättade hur hon kombinerar läraryrket och frilansjournalistiken på var sin halvtid.

2022 kommer Värmland att ha två möten i mars. Ett frukostårsmöte där även frilansar som inte är medlemmar bjuds in, och ett lunchmöte där författaren och journalisten Per J Andersson berättar hur man utvecklar sitt stora intresse till ett yrke genom att skriva journalistik och böcker om resande, Indien och klimatsmart tåg.

Vid båda årsmötena hade Värmland 26 medlemmar, trots att medlemmar både tillkommit och lämnat.

Västerbottens frilanssektion

Liksom förra året, och som för så många andra, tvingade pandemiåret 2021 också oss att ställa in eller skjuta upp flera av våra planerade aktiviteter. Sektionen, Västerbotten och Norrbotten, hade vid senaste årsskiftet 32 medlemmar.

Styrelsen bestod av ordförande Bertholof Brännström, kassör Erland Segerstedt samt ledamöterna Arne Müller, Liselott Holm och Johanna Lindqvist. Årsmötet hölls digitalt 24 februari. Åtta medlemmar närvarade.

26 maj bjöd vi traditionsenligt in avgångsstudenterna vid Journalistprogrammet på Umeå universitetet. Vi höll till i Umeå Folkets hus och från oss deltog Arne Müller och Bertholof Brännström.

Tyvärr dök flera anmälda inte upp varför endast två studenter närvarade. Vi började med att informera om frilansandets villkor och vikten av att gå ihop (fackligt) för att värna upphovsrätt och hålla arvoden uppe. Efter informationen bjöds studenterna på middag.

Vi arrangerade tillsammans med Publicistklubbens Norra krets ett välbesökt journalistseminarium i Skellefteå lördag 20 november. Temat var riksmediernas Norrlandsbevakning med DN:s Norrlandssatsning i fokus. Medverkade gjorde också den prisbelönta klimatjournalisten Alexandra Uurisman Otto samt gänget bakom SR-podden Gräns.

Efter seminariet bjöds alla deltagare på en trevlig middag.

Förutom vår egen verksamhet har vi deltagit i Frilans Riks olika aktiviteter. Johanna Lindqvist var vår representant i jämställdhetsutskottet och suppleant i Riks-styrelsen tills hon under hösten hoppade av.

Vid Frilans Riks digitala årsmöte deltog Erland Segerstedt, Johanna Lindqvist och Bertholof Brännström.

Bertholof Brännström deltog för sektionen i Frilans Riks stora arvodeskampanj.

Ulrika Vallgårda representerade vår frilanssektion vid Frilans Riks 50-årsjubileum i Stockholm 29 november.

Västra Frilansklubben

Efter ett coronapåtvingat uppehåll 2020 kunde Västra återigen arrangera Frilansdagen för medlemmar och studenter. 1 december var det äntligen dags, på Kvartersscenen 2Lång i Göteborg. Det bjöds på kaffe, te, smörgåsar och intressanta samtal, med ungefär 50 personer i publiken trots en rejäl snöstorm.

Först ut var Victoria da Silva från Journalistförbundet Frilans som informerade om frilansjournalistens skyddsnät. Scenprogrammet fortsatte med Nilofar Langar som berättade om att verka som journalist i Afghanistan, före och efter talibanernas maktövertagande, Petter Larsson som föreläste om hur frilansnätverk lyckats förhandla upp arvodena på Aftonbladet och Sydsvenskan och Västra Frilans kassör Caroline Widenheim som berättade om Göteborgs-Postens nya frilanspolicy.

Dagen avslutades med ett samtal där Josephine Freje och Martin Wicklin pratade om hur man blir framgångsrik podd- och radiojournalist som frilans. Frilansdagen avslutades med ett efterlängtat mingel.

Under 2021 fick övriga planer på att anordna aktiviteter på plats återigen ställas in på grund av coronapandemin – antingen sjukdom eller nya restriktioner.

Frilansdagen var också första gången som hela styrelsen träffades på riktigt. På det digitala årsmötet i mars valdes tre nya ledamöter in. Fyra av oss träffades också i samband med Journalistförbundets kongress i oktober, där fyra av 18 valda frilansombud tillhörde Västra. Vi satt tillsammans på Litteraturhuset och kunde följa kongressen på filmduk, vilket fungerade utmärkt. Där fick vi även sällskap av Medietextarnas ordförande Linus Kollberg.
I Frilans Riks arvodeskampanj har vi kontaktat cirka 25 arbetsplatsklubbar, och kommer att jobba vidare med två av de större under kommande år.

Under 2021 fastställdes till slut Göteborg-Postens frilanspolicy, ett internt dokument för inköpande redaktörer. Västra frilansklubben har tillsammans med Frilans Riks och SJF-klubben på GP verkat för att policyn ska bli formulerad och

implementerad sedan januari 2019. Nästa steg är att säkerställa att policyn faktiskt förs ut till redaktörer, samt följa utformandet av ett nytt frilansavtal på Stampens lokaltidningar.

I december 2021 var medlemsantalet i Västra 242 personer.

Östergötland

Sektionens verksamhet har gått på sparlåga. En ledamot har lämnat styrelsen under verksamhetsåret. Sektionens fortlevnad är långt ifrån säkrad.

Sektionsbidrag

Samtliga som ansökt om sektionsbidrag under 2021 har fått sina ansökningar godkända. Västra frilansklubbn har fått två bidrag, ett på 15 000 kronor och ett på 3 000. Mälardalen har fått 30 000 kronor. Frilans Syd har fått två sektionsbidrag beviljade, ett på 6 125 kronor och ett på 3 000.

Under året har 54 125 kronor betalats ut som sektionsbidrag.

Kommunikation

Webbplatsen frilansriks.se

Vi har fortsatt att regelbundet publicera fackliga nyheter och rapporter om styrelsens arbete på Frilans Riks webbplats frilansriks.se. De medlemsbrev som började skickas ut under våren publiceras på sajten och delas på Twitter.

E-post och e-postlistor

Styrelsen har liksom tidigare den gemensamma e-postadressen info@frilansriks.se för att lätt kunna nås för allehanda frågor. Mejl som skickas dit hanteras av styrelseledamoten som administrerar mejllistorna, som vidarebefordrar till hela styrelsen, fortlöpande, där ansvar för att besvara eventuella frågor fördelas.

Frilans Riks förfogar över ett antal e-postlistor där bland annat frilansar knutna till olika publikationer och förlag kan diskutera aktuella frågor. Många av listorna är sedan ett par år helt inaktiva, varför det finns anledning att under 2022 se över vilka listor som ska vara kvar i framtiden.

De listor som har haft aktivitet under 2021 är ff-listan, för förtroendevalda frilansar inom SJF, Snackbar, en allmän lista för SJF-frilansar, samt listan för jämställdhetsombud.

För alla frågor som rör listorna hänvisas till admin@frilansriks.se.

Sociala medier med mera

Det finns Facebookgrupper för personer som frilansar för Bonnier, Aller, Elle, Egmont, Dagens Nyheter och Radiofrilansarna samt för dem som drabbades av Stampens rekonstruktion, men många verkar föredra att diskutera i större grupper som Frilansjournalisterna. Viss aktivitet har synts i Allersgruppen under 2021.

Frilans Riks styrelse administrerar också gruppen Frilans Riks – Journalistförbundet för och av frilansjournalister som är intresserade av fackliga frågor. Anställda journalister som är fackligt förtroendevalda inom Journalistförbundet är tillåtna i gruppen för att exempelvis lättare kunna arbeta med frilansarnas frågor via arbetsplatsklubbarna.

Journaliststudenter hälsas också välkomna eftersom det är viktigt att just de lär sig att ta betalt liksom att måna om upphovsrätten för att undvika att marknaden dumpas. I slutet av februari 2022 bestod gruppen av 1 323 medlemmar (1 290 i februari 2021).

Nyheter från Frilans Riks, Journalistförbundet Frilans och andra relevanta aktörer förmedlas regelbundet via Twitter, @frilansriks, som 28 februari 2022 hade 817 följare (805 följare i februari 2021). På Twitter delar vi även allt som läggs ut på sajten.

Instagramkontot @frilansriks hade 460 följare den 28 februari 2022. Antalet följare 2 mars 2021 var 407. Under verksamhetsåret har vi legat ganska lågt med att ha instagramgäster (bland annat för att arbetet med kongressen tagit mycket tid), men i juni gästades kontot av Cassandra Solback, i september berättade Henrik Simonsen om en resa med Nordiskt Journalistcenter till Island och i oktober rapporterade Bella Stenberg från Berlin, dit hon reste med ett språkstipendium från Journalistförbundet.

Under våren 2022 får vi återigen några gäster till vårt Instagramkonto. Den 28 februari påbörjade journalisten och författaren Jeanette Bergenstav sin gästvecka som hon ägnade åt att ge tips kring bokskrivande. Instagramkontot används även för att kommunicera viktiga nyheter från Frilans Riks verksamhet. Arbetet med syntolkning av bilderna

på kontot har påbörjats.

Årets vinnare

Frilans Riks vill i samband med sina årsmöten lyfta fram frilansar och redaktörer som gör skillnad. På grund av pandemin flyttades prisutdelningen till det uppskjutna jubileumsfirandet som hölls på Scalateatern i Stockholm den 29 november. Årets jury bestod av Göran Schüsseleder, ledamot i Frilans Riks och sammankallande i juryn, Roland Cox, Årets frilans 2020 samt Mette Carlbom.

Även antipriset Årets fulavtal delades ut i samband med jubileumsfirandet. Det andra i raden.

Foto: Marja Beckman

Årets vinnare presenterades Jojje Olsson, Årets frilans 2021, tog emot priset av juryn live från Taiwan via Skype.

Årets frilans

Årets frilans 2021 är Jojje Olsson, frilansjournalist med fokus på Kina tog emot priset. Motiveringen lyder:
Att rapportera kritiskt och från farliga platser ställer särskilt stora krav på en frilansjournalist, eftersom hen inte alltid kan räkna med samma stöd och skydd från medieföretagen som de egna anställda får. Detta gäller inte minst i länder som saknar – eller inte tolererar – en fri press. Jojje Olsson, bosatt i Taiwan med Nordostasien som bevakningsområde, vågar granska ett av världens mäktigaste länder och har stått emot deras bannlysning och hot. Han är värd alla sina kollegers beundran och respekt!

Årets redaktör

Årets redaktör 2021 är Kerstin Weyler, tidningen Skolledaren. Motiveringen lyder:
Kerstin värdesätter, uppmuntrar och stöttar sina frilansmedarbetare. Hon för en levande dialog och är alltid beredd att konstruktivt diskutera samt utveckla idéer. Under arbetets gång stöttar hon och ger återkoppling på artiklar och får i och med det också frilansarna att känna sig inbjudna och delaktiga i tidningen. Dessutom betalar Kerstin enligt frilansrekommendationen. Inte bara i teorin, utan även i praktiken, då hon har en verklighetsbaserad uppfattning om hur lång tid ett jobb verkligen tar att utföra. Ett föredöme väl värd utmärkelsen!

Årets fulavtal (i år under täckmanteln årets fulaste avtal)

Årets fulaste avtal 2021 gick till Tobias Osmund, VD på Spring Media. Frilans Riks ordförande läste upp styrelsens motivering:
Årets fulaste avtal 2021 tilldelas Spring Media som arbetar med bildjournalistik inom sportvärlden. Enkelt förklarat går bolagets affärsidé ut på att förhandla till sig rättigheter till sportevenemang och matcher som de producerar TV-sändningar av. Sändningarna säljs sedan vidare till tidningshus, public service, strömningsjättar och spelbolag som i sin tur sänder dem i sina kanaler. Genom att ha ett dotterbolag i Lettland tar Spring Media in utländska fotografer till Sverige som sköter kameror och teknik när bolaget producerar sina TV-sändningar från arenorna. Redan

dåligt betalda fotografer i ett låglöneland som Lettland dumpar därmed, genom Spring Medias avtal, svenska bildjournalisters arvoden till runt hälften av vad de tjänade tidigare. Bland köparna av Spring Medias sändningar märks Sveriges Television, Aftonbladet, Expressen, Bonniers och lokala titlar i Norrköpings Tidningars Media. Tidningen Journalisten har i ett reportage om årets pristagare konstaterat att affärerna blomstrar och att bolaget under flera år växt och har i dag ett 50-tal anställda i olika delar av världen.

Frilans Riks, Journalistförbundets frilansklubb, har bara ett ord för Spring Medias affärsidé: Skamlig! Vår uppmaning till Spring Media är: betala era bildjournalister enligt frilansrekommendationen.

Efter tillkännagivandet av utmärkelsen kontaktade Frilans Riks bolaget för att överlämna priset. Tobias Osmund bjöd in Gert Lundstedt och Hasse Hedström, ansvariga för Frilans Riks arvodeskampanj, till Spring Media. Efter en timmes möte var vi överens om att fortsätta diskussionen om skäliga arvoden för fotografer som arbetar för Spring Media.

Vi har skickat information om våra verktyg, Frilansrekommendationen och Frilanskalkylatorn, och hoppas nu på bättre villkor.

50 år av frilansfackligt arbete

29 november deltog över 120 personer i firandet av (över) 50 år av frilansfackligt arbete på anrika Scalateatern i Stockholm. Förminglet sponsrades av Gefvert företagsförsäkring, Journalistförbundet sponsrade med tygpåsar och Mediaverkstaden Skåne med ett presentkort på valfri kulturtidskrift från deras sortiment. Kvällen bestod av ett välfyllt scenprogram under ledning av den frilansfackliga kämpen Åsa Ohlsson.

Utöver en debatt om frilansens otrygghet i mediebranschen, med utgångspunkt i Kent Wernes rapporter, bjöd kvällen på ståuppkomik med Elin Almén och co, hälsningar från våra nordiska frilansvänner, försäkringsinformation, nostalgiska tillbakablickar och hoppfulla framtidsreflektioner. Vi utsåg även Årets frilans, Årets redaktör samt delade ut priset Årets fulavtal.

Mer från firandet finns att läsa här: frilansriks.se/medlemsutskick-pa-gang-i-frilans-riks-november-2021.

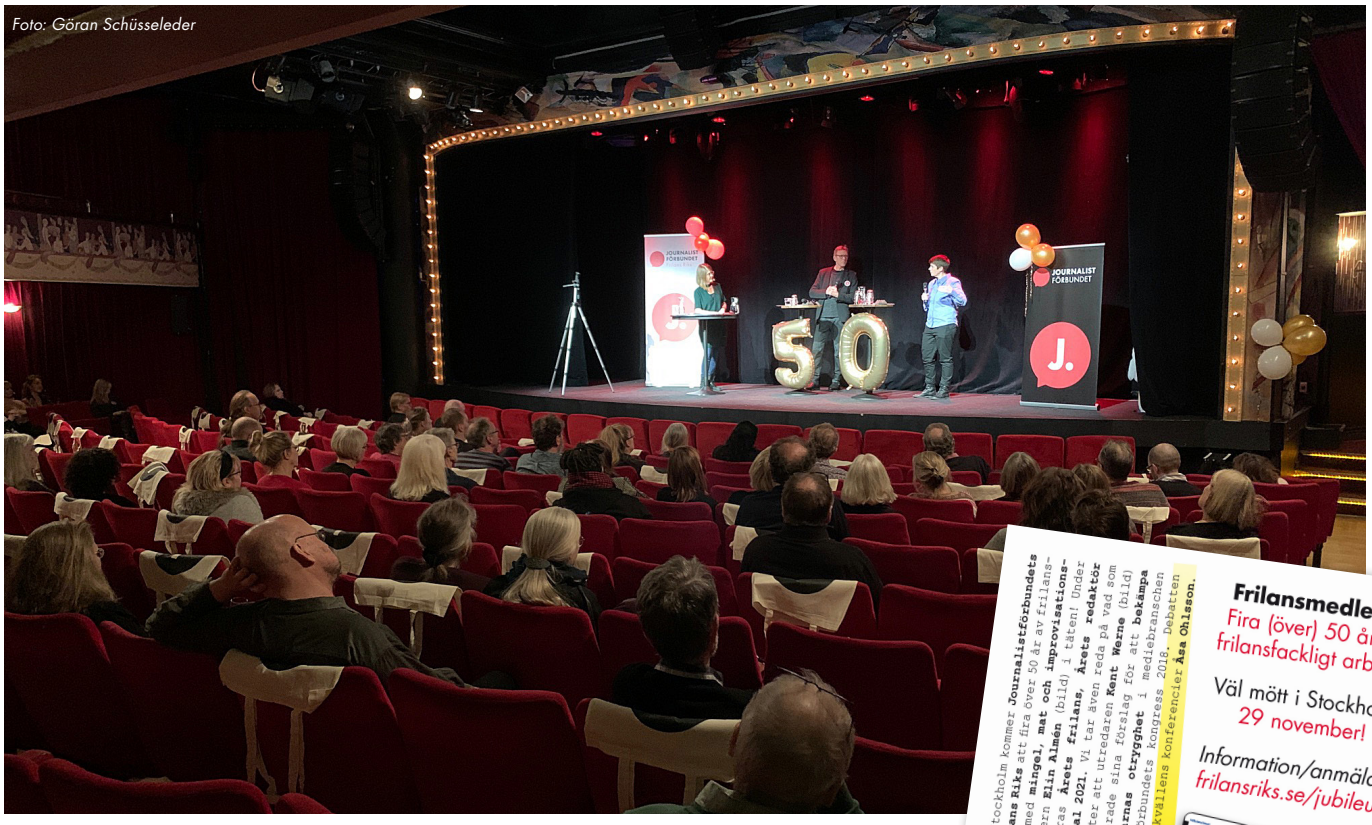

Frilansens otrygghet i mediebranschen diskuterades på Scalas stora scen. Från vänster kvällens konferencier Åsa Ohlsson, som ledde debatten, Frilans Riks ordförande Gert Lundstedt och Journalistförbundets ordförande Ulrika Hyllert. Kent Werne själv fick tyvärr förhinder.

Bokslut *(se sidorna 18–19)*

Frilans Riks
802010-4751
Sista vernr: A166

Resultatrapport

		20200101 20201231	Förändring	20210101 20211231
Rörelsens intäkter				
3010	Medlemsavgifter	495 875,00	9 525,00	505 400,00
3044	Verksamhetsbidrag	407 499,96	-7 500,00	399 999,96
3740	Öres- och kronutjämning	-0,01	0,05	0,04
3993	Anmälningsavgift, Frilans Riks 50 år	0,00	8 900,00	8 900,00
3994	Bidrag Frilans Riks 50 år	0,00	20 000,00	20 000,00
3995	Övriga bidrag	0,00	12 881,00	12 881,00
S:a rörelsens intäkter		**903 374,95**	**43 806,05**	**947 181,00**
BRUTTOVINST		**903 374,95**	**43 806,05**	**947 181,00**
Övriga externa kostnader				
5010	Lokalhyra	0,00	-52 747,00	-52 747,00
5800	Resekostnader	-36 493,00	11 447,82	-25 045,18
5811	Kost och logi Sv	-10 292,99	-3 645,01	-13 938,00
5812	Lunch/ Fika/ Middag/ Dryck	-13 247,00	-36 257,20	-49 504,20
5990	Övrig reklam	-19 900,00	19 505,00	-395,00
6230	Datakommunikation	-948,00	-1 973,75	-2 921,75
6530	Redovisningstjänster	-26 696,00	-7 061,00	-33 757,00
6540	IT-tjänster	-2 508,00	307,00	-2 201,00
6550	Klubb bidrag	-26 750,00	-27 375,00	-54 125,00
6570	Bankkostnader	-951,60	-52,80	-1 004,40
6590	Övr tjänster, domän webb	-4 750,00	2 485,00	-2 265,00
6901	Konferenser och utbildningar	-8 025,70	-2 574,30	-10 600,00
6902	50-årsfirande Frilans Riks 2020 (flyttat...	-60 000,00	120 000,00	60 000,00
6991	Övr avdr gill kostn	-4 892,74	2 778,74	-2 114,00
S:a övriga externa kostnader		**-215 455,03**	**24 837,50**	**-190 617,53**
Kostnader för personal				
7010	Styrelsearvoden A-skatt	-566 887,50	-31 216,75	-598 104,25
7500	Sociala och andra avgifter enligt lag och...	-19 304,51	19 304,51	0,00
7510	Arbetsgivaravgifter	-103 435,25	-77 711,72	-181 146,97
7520	Arbetsgivaravg (nya pensionssystemet)	-398,19	-1 523,84	-1 922,03
S:a kostnader för personal		**-690 025,45**	**-91 147,80**	**-781 173,25**
RÖRELSERESULTAT FÖRE AVSKRIVNINGAR		**-2 105,53**	**-22 504,25**	**-24 609,78**
RESULTAT FÖRE FINANSIELLA POSTER		**-2 105,53**	**-22 504,25**	**-24 609,78**
Finansiella och andra intäkter och kostnader				
8423	Rte kostn skattekonto	-499,00	-554,00	-1 053,00
S:a finansiella och andra intäkter och kostnader		**-499,00**	**-554,00**	**-1 053,00**
RESULTAT FÖRE BOKSLUTSDISPOSITIONER		**-2 604,53**	**-23 058,25**	**-25 662,78**
RESULTAT FÖRE SKATT		**-2 604,53**	**-23 058,25**	**-25 662,78**
ÅRETS RESULTAT		**-2 604,53**	**-23 058,25**	**-25 662,78**

	20200101 20201231	Förändring	20210101 20211231
Beräknat resultat	**0,00**	**0,00**	**0,00**

Frilans Riks
802010-4751
Sista vernr: A166

Balansrapport

		20210101	Förändring	20211231
Omsättningstillgångar				
1510	Kundfordringar	0,00	20 000,00	20 000,00
1619	Övr fordringar hos anställda	1 066,00	-431,00	635,00
1790	Övriga förutbetalda kostnader o upplupna...	42 225,00	-175,00	42 050,00
1920	PlusGiro	576 430,87	-84 849,78	491 581,09
S:a omsättningstillgångar		**619 721,87**	**-65 455,78**	**554 266,09**
S:A TILLGÅNGAR		**619 721,87**	**-65 455,78**	**554 266,09**
Eget kapital				
2060	Eget kapital	-363 012,37	2 604,53	-360 407,84
2069	Årets resultat	2 604,53	23 058,25	25 662,78
S:a eget kapital		**-360 407,84**	**25 662,78**	**-334 745,06**
Kortfristiga skulder				
2440	Leverantörsskulder	-1 503,00	-1 429,00	-2 932,00
2710	Personalens källskatt	-19 802,00	-5 407,00	-25 209,00
2730	Lagstadgade sociala avgifter	-19 983,00	-4 551,00	-24 534,00
2892	Skuld anställda	-390,00	390,00	0,00
2920	Upplupna löner	-41 100,00	8 550,00	-32 550,00
2940	Upplupna sociala avgifter och andra avgif...	-12 536,00	2 498,00	-10 038,00
2990	Övr interimsskulder	-104 000,03	-20 258,00	-124 258,03
2991	Upplupna kostnader 50-årsfirande Frilans...	-60 000,00	60 000,00	0,00
S:a kortfristiga skulder		**-259 314,03**	**39 793,00**	**-219 521,03**
S:A EGET KAPITAL, AVSÄTTN OCH SKULDER		**-619 721,87**	**65 455,78**	**-554 266,09**
Beräknat resultat		**0,00**	**0,00**	**0,00**

Inkomna motioner
till årsmötet 2022

Motion 1

Om samarbete mellan frilanssektionerna med digitala seminarier
Att träffas över en digital länk är något de flesta av oss blivit vana vid under de senaste åren. Det har skett stor utveckling både bland användare och leverantörer av tjänster kring digitala möten och begränsningarna har blivit allt färre. Även om det fortfarande inte är den optimala mötesformen så slipper vi såväl resandet som oro för smitta. Dessutom möjliggör det en utjämning av vad vi medlemmar får för vårt medlemskap oavsett vår hemvist då ingen av oss längre behöver bo i eller i närheten av en storstad för att kunna deltaga.

En annan fördel är att vi blir mer kreativa och kommer på bättre seminarieidéer när vi samarbetar med varandra över hela landet. De sektioner som varken har så mycket pengar, gott om aktiva medlemmar eller tekniska kunskaper får här också större möjligheter att vara med och få gehör för sina idéer.

Det är också relativt sällan ett seminarium har en direkt lokal anknytning, som inte kan intressera någon annan än medlemmar i en speciell sektion. Därför föreslår Mälardalens Frilansklubb att alla sektioner tillsammans ska kunna stå som arrangörer bakom ett seminarium. För detta bidrar varje sektion ekonomiskt, i förhållande till sektionens storlek.

Därför yrkar vi:
- att Frilans Riks utreder intresset för gemensamma seminarier hos de övriga sektionerna samt deras behov av teknisk utrustning och teknisk support
- att Frilans Riks vid intresse av gemensamma seminarier bidrar med ekonomiska resurser till de sektioner som är i behov av detta för att vara med
- att Frilans Riks vid intresse av gemensamma seminarier startar ett nätverk av seminarieintresserade. Detta nätverk ska sedan administreras av sektionerna själva
- att motionen om den antas skickas vidare till Frilans Riks.

Styrelsen för Mälardalens Frilansklubb
Monica Atterberg, Ylva Berlin, Marja Beckman, Beata Hansson, Ronnit Hasson, Artur Nordfors Kowalski och Therese Quennerstedt.

Frilans Riks styrelses yttrande över motion 1

Tack för motionen och ett bra initiativ till hur Frilans Riks sektioner kan inspirera förbundets frilansmedlemmar och knyta dem närmare varandra.

Pandemin har som motionärerna beskriver det gjort de digitala begränsningarna färre och lärt oss värdet av att också ses digitalt, dess betydelse för såväl sociala möten som klimatet.

Motionärerna beskriver hur digitala seminarier innebär att fler får bättre tillgång till det som fram till nu ofta varit förbehållet de som bor i större städer. Vi delar den beskrivningen: digitala seminarier gör att vi lättare kan dela med oss till varandra av innehåll och perspektiv, och vara till glädje för den enskilde medlemmen liksom för hela frilanskollektivet.

Det föreslagna projektet är stort och arbetet bör, som motionärerna påpekar, tas i flera steg. Frilans Riks ställer sig bakom att utreda sektionernas intresse för gemensamma seminarier och vad det innebär för behovet av utrustning och ekonomiska resurser.

Däremot menar vi att arbetet med att starta ett nätverk av seminarieintresserade är ett arbete bäst lämpat för sektionerna.

Frilans Riks styrelse föreslår årsmötet:
- att uppdra åt Frilans Riks styrelse att under verksamhetsåret utreda intresset för gemensamma seminarier bland sektionerna, liksom deras behov av teknisk utrustning, support och ekonomiska resurser för att möjliggöra detta.
- att avslå motionen.

Frilans Riks styrelse den 2 maj 2022
(Marja Beckman har valt att inte delta i besluet då hon var ordförande för Mälardalens frilanssektion när motionen skrevs)

Motion 2

Om att Frilans Riks årsmöten ska vara hybridmöten
En sak som pandemin lärt oss är att ha möten på nya sätt, helt digitalt och som hybridmöten. Hybridmöten möjliggör för fler personer att delta, och det visade sig också i praktiken på Frilans Riks årsmöte 2021. Årsmötet genomfördes som ett hybridmöte (digitalt för ombud, på plats för delar av Frilans Riks styrelse) och fler ombud och medlemmar än någonsin deltog.

Vi inser vikten av att träffas på plats, och vill inte hindra de ombud och medlemmar som kan och vill åka till Stockholm (eller den plats där årsmötet hålls) från att göra detta. Men eftersom fler ombud och medlemmar ges möjlighet att delta om årsmötet erbjuds som hybridmöte ser vi det som en demokratifråga.

Vi ser också hybridmötet som ett mer ekonomiskt och miljömässigt hållbart alternativ. .

Vi föreslår därför:
- att Frilans Riks årsmöten även fortsättningsvis ska genomföras som hybridmöten
- att även sektionsmötet som brukar hållas dagen efter årsmötet ska genomföras som hybridmöte.

Styrelsen Västra Frilansklubben
Styrelsen Frilans Syd
Medietextarnas styrelse

Frilans Riks styrelses yttrande över motion 2

Tack för motionen som tar upp en viktig fråga. Vi instämmer förstås i att det är angeläget att så många medlemmar och ombud som möjligt kan delta på Frilans Riks årsmöten.

Vi håller med om de argument som motionärerna framför om varför det är motiverat att också fortsättningsvis efter pandemin genomföra årsmötena som hybridmöten, även om vi ser dessa möten som en viktig och angelägen anledning för oss i Frilans Riks att kunna träffas fysiskt. Men självklart är det viktigaste ur demokratisynpunkt att göra årsmötena tillgängliga för så många som möjligt

Frilans Riks styrelse föreslår årsmötet:
- att bifalla motionen.

Frilans Riks styrelse den 2 maj 2022

Motion 3

Om utjämningsbidrag till sektionerna
Södra Norrlands frilanssektion vill med denna motion återigen väcka förslag om en reformerad sektionsbidragsmodell för att stödja de mindre sektionerna, där det frilansfackliga arbetet sker ideellt.

Frilans Riks har tidigare efter genomförd konsekvensanalys avslagit vårt förra förslag. Vi menar att ett utjämningsbidrag riktat till de mindre sektionerna behövs för att hålla igång frilansfacklig verksamhet i områden med få medlemmar och stora, geografiska områden.

I norra Sverige har det varit tydligt under senare år med svårigheter för oss i Södra Norrland att rekrytera en ny styrelse samt att Norrbotten nu ingår i Västerbottenssektionen, en problematik som enligt uppgift nått även förbundet centralt och diskuterats där.

Vi menar att det är hög tid för åtgärder. Den konsekvensanalys som Frilans Riks genomfört var en besvikelse med bitvis invecklade resonemang och där problematiken nämns, men utan vilja till att hitta en lösning.

Frilans Riks linje att göra sektionerna beroende av bidrag känns märklig och orimlig i perspektivet att värna nyttan med självständiga sektioner. De medel som ändå finns bör gå direkt till sektionerna.

Vi upplever också att Frilans Riks kräver mer från sektionerna med exempelvis deltagande i ordförandeträffar, också det en grund för att stärka resurserna på regional nivå.

Södra Norrlands frilanssektion föreslår:
- ett årligt utjämningsbidrag från Frilans Riks på 10 000 kronor till mindre sektioner för att täcka basverksamheten.

Styrelsen för Södra Norrlands frilanssektion genom Fredrik Mårtensson

Frilans Riks styrelses yttrande över motion 3

Tack för motionen! Vi håller helt med om att det är ett stort problem att sektionerna har så ojämlika resurser, där ledamöterna i de större sektionerna har möjlighet att ta ut arvoden, medan mindre sektioner inte kan göra det. Många frilansjournalister har en utmanande ekonomisk situation redan som det är. Alla sektioner har svårt att rekrytera ledamöter, men för de som saknar ekonomiska medel blir det nästan omöjligt. De stora avstånden gör också att det är svårt att träffas fysiskt, något som ibland kan vara väldigt inspirerande för den som arbetar ensam.

Den konsekvensanalys som motionärerna hänvisar till – som Frilans Riks gjorde som svar på en tidigare motion och som presenterades vid årsmötet 2021 – visade att det nuvarande systemet där sektionerna ansöker om sektionsbidrag för speciella insatser, till exempel evenemang, fungerar bra för de flesta sektioner.

Journalistförbundets kansli har uppmärksammat situationen i norra Sverige och kommer att göra en extra satsning på frilanssektionerna där. Därtill är en utredning under tillsättning, utifrån en frilansmotion till Journalistförbundets kongress 2018, som ska analysera hur det frilansfackliga arbetet kan finansieras bättre. Detta och utifrån den konsekvensanalys Frilans Riks gjorde 2021 tror vi inte att ett utjämningsbidrag på en bestämd summa är den rätta vägen. Det är svårt att få överblick över hur pengarna ska användas om ett schablonbidrag delas ut. När vi vet mer om hur Journalistförbundets satsning ser ut vill vi också samarbeta med dem för att säkra de mindre sektionernas fortlevnad. Det gäller även andra mindre sektioner.

Vi vill också uppmana och uppmuntra er att söka sektionsbidrag från Frilans Riks – en budgetpost som senaste åren fördubblats – när ekonomiskt stöd behövs för att genomföra för sektionen viktig verksamhet och angelägna evenemang.

Frilans Riks styrelse föreslår årsmötet:

- att avslå motionen.

Frilans Riks styrelse den 2 maj 2022

Medlemsomröstningen om förbundet ska anta det nya huvudavtalet eller inte kommer att äga rum 9–16 juni. Läs mer på sjf.se/medlemskapet/medlemsomrostning!

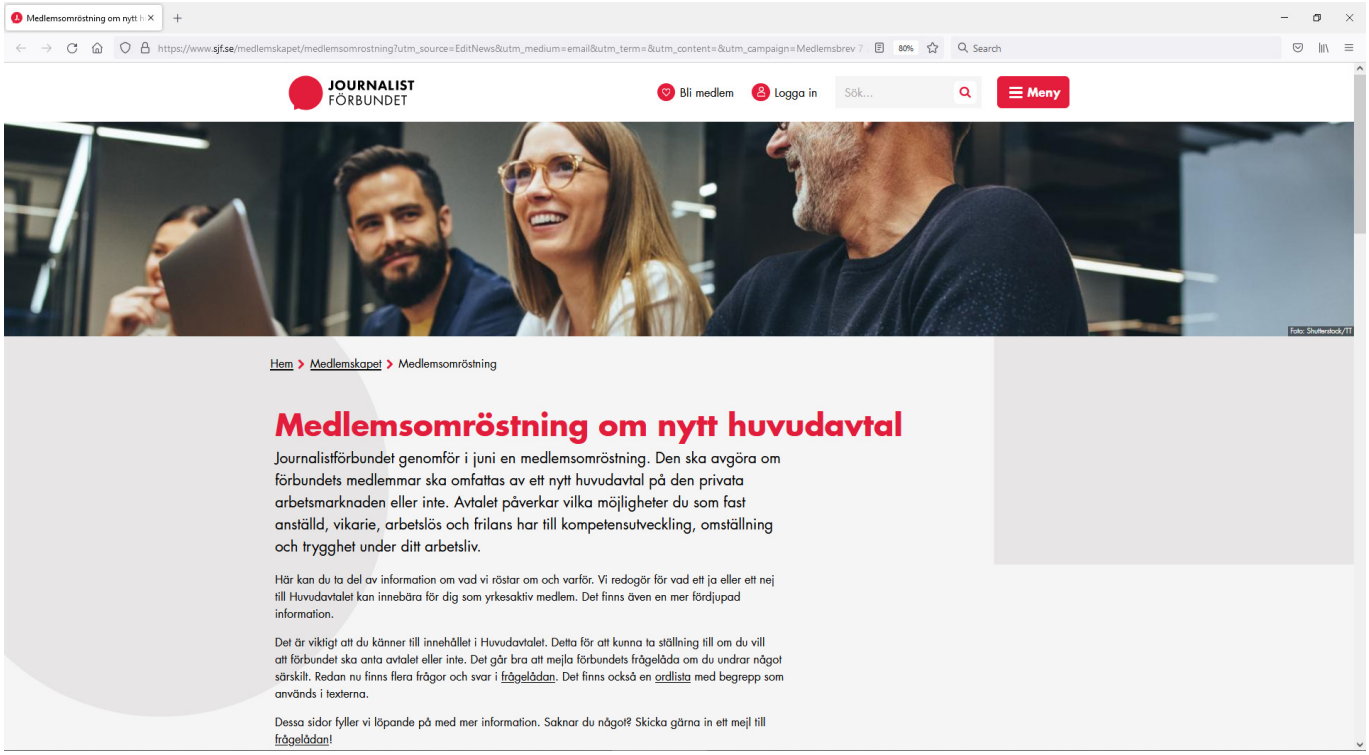

Rapporter

Journalistförbundet Frilans

Journalistförbundet Frilans är den del av förbundskansliet som uteslutande ägnar sig åt frilansfrågor. Vår huvudsakliga uppgift är att hjälpa enskilda medlemmar på olika sätt. De flesta frågorna handlar om arvoden och upphovsrätt, men vi har också hjälpt till med att driva in obetalda fakturor, stötta i trygghetsfrågor och hjälpa studenter på väg ut i frilanslivet. En annan del i detta uppdrag är att erbjuda kompetensutveckling till våra medlemmar, eftersom man som frilans måste stå för den typen av utbildning själv. Coronapandemin fortsatte att påverka många frilansar, men den effekten var mindre under 2021 än under 2020.

Under 2021 har Journalistförbundet Frilans bestått av två personer fördelat på två tjänster: Victoria da Silva (100 procent) och Elisabet Wahl (60 procent). Victoria jobbar främst med rådgivning och förhandlingar för medlemmar samt en hel del strategiska samarbeten med andra organisationer. Elisabet Wahl anordnar kurser, men svarar även i Frilansjouren och har en hel del kontakt med frilansfackliga.

Kurser

Kurser är en stor och viktig del av vår verksamhet. Efter ett mycket hektiskt 2020 blev 2021 ett något lugnare år. Intresset för vidareutbildning och ny kunskap var dock fortfarande stort och vi genomförde 22 av 24 inplanerade kurser. De två inställda var de kurser som skulle genomföras i samarbete med Tollare folkhögskola, men dessa blev inställda på grund av för litet intresse.

Samtliga kurser under året utom två var digitala och det märks att kunskapen bland medlemmarna har ökat. Det är få som har problem med tekniken och deltagarna är mer bekväma med att inta kunskap via skärm. När året summerades hade vi haft nästan 650 deltagartillfällen. Högst betyg fick Filma med mobilen med Tåve Jernmark som fick 4,7 i betyg.

Här är årets kurser:

26 januari:	Beräkna ditt arvode
24 februari och 18 mars:	Statistik för frilansar
3 mars:	Få EU-koll på ditt bevakningsområde
16 och 29 mars:	Att undvika stereotyper
17 mars:	Inspirationsföreläsning: Så byggde vi upp Fotboll Stockholm
4 april:	Deklarationskurs
19 april:	Bli en bättre redaktör
28 april och 6 maj:	Kom igång att filma med mobilen
4 och 18 maj:	Skriv enkelt – nå fler
6 maj:	Börja berätta på Instagram
27 maj och 3 juni:	Kom igång att filma med mobilen
16 juni:	Öka läsningen av ditt nyhetsbrev
25 augusti och 2 september:	Kom igång att filma med mobilen
7 september:	Få koll på avtal och fakturor
14 september:	Så lyckas du med reportageresan
28 september och 12 oktober:	Avancerad research på nätet
19 oktober:	Välj rätt företagsform
26 oktober:	Skriva reportagebok – en introduktion
24 november.	Pensionskurs för frilansar
25 november	Sälj ditt material vidare (Göteborg)
29 november:	Sälj ditt material vidare (Stockholm)
30 november:	Att undvika stereotyper
9 december:	Få koll på ekonomin och tjäna mer

Frilansjouren

De allra flesta frågor som kommer till oss hittar rätt på en gång, det vill säga de ringer eller mejlar Frilansjouren. Ibland går de omvägen via medlemsregistret eller förbundets andra rådgivning, men kunskapen om att det är till oss man vänder sig verkar stor.

I slutet av året gick Frilansjouren ner till att ha en dags telefontid istället för fyra dagar. Tanken var att frigöra tid och eftersom flesta ändå behöver mejla underlag till oss så var tanken att styra över frågorna via mejl. Detta har fungerat mycket bra och de flesta som hör av sig till jouren får snabbt svar. Det har inte varit några stora företagsrekonstruktioner eller konkurser under året, så antalet samtal och mejl har varit relativt jämnt fördelade.

Verktygen
Det är många som använder sig av våra verktyg, även om det skiljer sig en del i popularitet. Frilansrekommendationen och Frilanskalkylatorn används dagligen och det är också många – även ickemedlemmar – som hänvisar till dessa. Vi märker också att det är många medlemmar som får små och ibland väldigt stora uppdrag via Frilanskatalogen. Den har nu nästan 420 profiler och under 2022 hoppas vi nå över 500.

Arvodesguiden däremot är inte lika lätt att få medlemmarna att använda. Det är många, framför allt de som är nya i branschen, som vill kolla upp arvoden. Utmaningen ligger istället att få in rapporter. Vi sprider information om guiden så ofta vi kommer åt, men vi kan inte tvinga någon att använda verktyget, bara erbjuda det. Det känns som att frilansar inte nämner Arvodesguiden på samma självklara sätt som de andra verktygen och här behöver vi arbeta mer aktivt.

Samarbete med andra organisationer
Victoria da Silva sitter i KLYS arbetsutskott och har genom det uppdraget arbetat med att lyfta frilansars utsatthet och villkor. KLYS tog bland annat fram en enkät som användes som underlag för att visa hur frilansar använder sig av SGI och hur trygghetssystemen borde förändras. KLYS har också arbetat flitigt med upphovsrättsdirektivet och lyft de aspekter som är viktiga för journalistiken.

Ekonomisk redaovisning
Resultat 2021 för kostnadsstället Journalistförbundet Frilans.

Intäkter och kostnader för Journalistförbundet Frilans har budgeterats för i förbundets budget.

Tkr

	2021	**Budget**	
Intäkter			
Serviceavgifter	2 268	2 260	
Summa intäkter	**2 268**	**2 260**	
Kostnader			
Kurser	-406	-300	
Administration, konsult, lokal *	-867	-785	
Personal	-1 171	-1 163	Löner, sociala avg, pensioner, löneskatt, friskvård
Summa kostnader	**-2 444**	**2 248**	
Resultat	-176	12	

Underskottet har finansierats av övriga medlemsavgifter.

* lokal 178, expert 192, bokföring/admin/IT 470, övrigt 27

Försäkringskommittén

Försäkringskommitténs uppgift är
- att utveckla och förbättra försäkringsprodukterna som erbjuds SJF-medlemmarna genom lyhördhet gentemot medlemmar, Journalistförbundet och Gefvert
- gå igenom resultat och skadeutveckling
- bedöma skador avseende missnöjda medlemmar och överklagade skador.

Journalistförbundet och försäkringsförmedlaren Gefvert & Partners, samt vid behov försäkringsgivarrepresentant, träffas två gånger om året i en försäkringskommitté.

Antalet företagsförsäkringar bland medlemmarna ligger liksom tidigare år på knappt 500 försäkrade.

Göran Schüsseleder har varit Journalistförbundets förtroendevalda representant i försäkringskommittén. Efter årsmötet har Urban Hamid från Västra frilansklubben valts av Frilans Riks att efterträda Göran under ett år.

Provisionspengarna
På mötena diskuteras även vad som kan göras för provisionspengarna som består av fem procent av betald premie under ett försäkringsår (1 maj – 30 april) som förbundet får. I år kommer den totala summan genom åren ha växt till

cirka 300 000 kronor. Och då har evenemang såsom Nordic Frilans 2018 (40 000) och Frilans Riks jubileumsfirande 2021 (65 000) dragits av.

Att sänka premien är kontraproduktivt då höjningar riskerar att bli för höga. Dessutom är det bra att ha pengar på kontot ifall att något händer. Gefvert berättade om att andra förbund använt dessa pengar till att ersätta pandemidrabbade företagare. En annan lösning, som förbundet funderat kring, är att vid ett tillfälle ge exempelvis 15 procent i återbäring till försäkringstagarna. Oavsett blir årets höjning 3,5 procent.

Stipendier

På ett av mötena väckte Gefvert idén om att de ville bidra med årliga stipendier till ett totalt värde av 22 000 kronor. Av dessa pengar har kommittén antagit Frilans Riks förslag om att Årets frilans – från och med 2022 – ska få ytterligare 2 000 kronor utöver de tidigare 2 000. Övriga pengar är planerade att fördelas i fem rekreationsstipendier á 4 000 kronor enligt ett annat förslag från Frilans Riks. Stipendierna ska kunna sökas av Frilans Riks medlemmar samt försäkringstagare i förbundet.

Slutligt besked väntas komma under nästa verksamhetsår.

Arlandaförsäkringen

Under året har Gefvert bytt försäkringsbolag från Nordeuropa (som är generalagent för ett antal försäkringsbolag) till Ålands ömsesidiga som ny partner. När det gäller resor till krigsområden finns inte Arlandaförsäkringen längre utan skydd tecknas separat för respektive land som har avrådan. Just nu är vissa länder helt undantagna. Detta beror inte på bytet av försäkringsgivare utan svårigheten att teckna dessa försäkringar oavsett vart man vänder sig. Gefvert försöker hitta en lösning på detta.

Nyfiken på vad Journalistförbundet kan erbjuda dig som medlem? På sjf.se/frilans har du allt samlat!

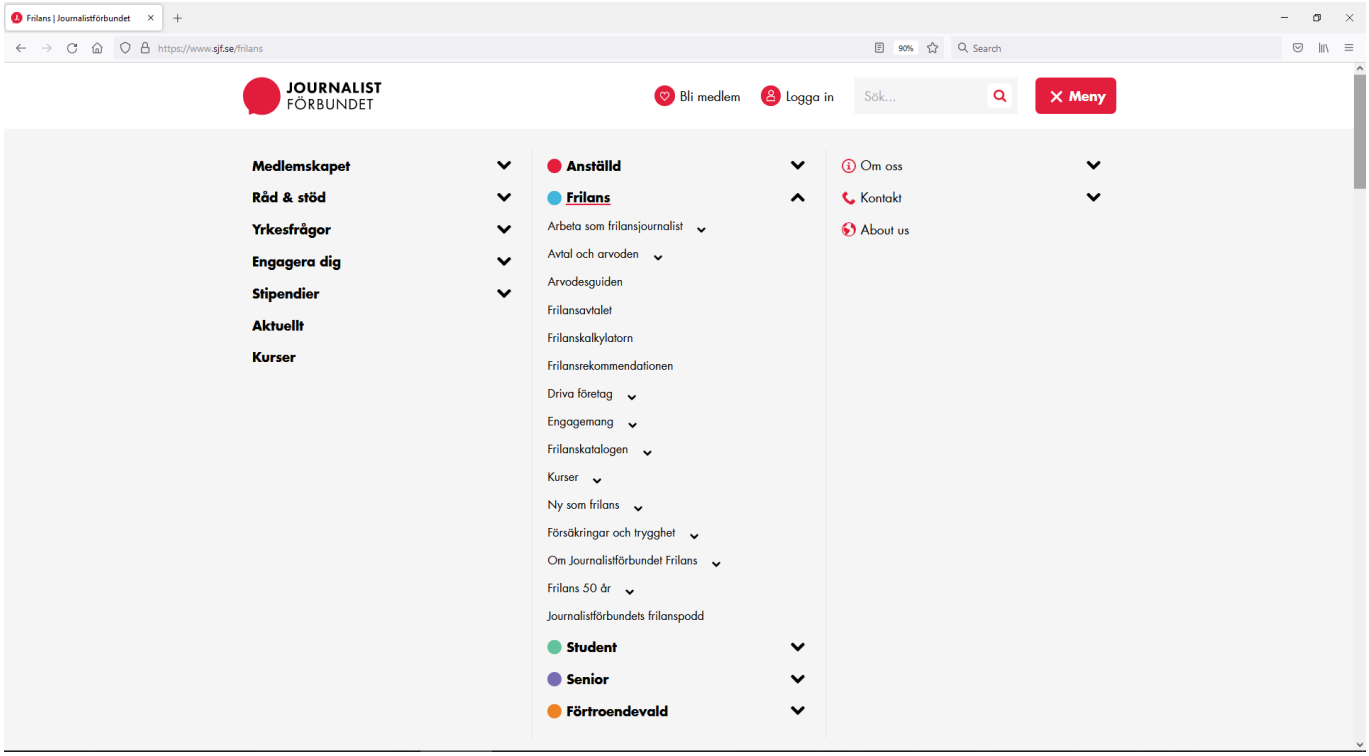

Styrelsens verksamhetsplan
2022–2023

Inledning

Frilans Riks är Journalistförbundets riksklubb för frilansare.

Vi tror på facket som en plattform för att engagera sig och tillsammans med andra utbyta erfarenheter och agera för bättre villkor, inte bara som en serviceorganisation. I det arbetet spelar nätverk kring specifika uppdragsgivare en viktig roll. Att samla frilansar i nätverk baserade på uppdragsgivare har flera fördelar; som att dela erfarenheter med andra frilansare, liksom att upptäcka generella problem som vi kan tackla tillsammans.

Styrelsens uppgift är vidare att samordna frilanssektionernas samarbete och stötta deras ansträngningar att bevaka frilansmedlemmarnas intressen; liksom att enligt Frilansstrategin och tillsammans med sektionerna arbeta direkt för enskilda medlemmar.

Styrelsen bevakar också frilansarnas och sektionernas intressen tillsammans med Journalistförbundet Frilans.

För att kunna kraftsamla och åstadkomma resultat gör Frilans Riks styrelse en prioritering av arbetsuppgifterna utifrån vad som bäst samordnas på nationell nivå. Arbetet görs sedan i samarbete med kansliet, och genom bland annat lobby- och kampanjarbete liksom befintliga nätverk.

Utöver Frilansstrategin är även Frilansavtalet, Frilanskalkylatorn, Frilansrekommendationen, Arvodesguiden och medlemsinformation viktiga verktyg i arbetet..

Under verksamhetsåret 2022–2023 prioriterar styrelsen arvoden, upphovsrätt samt rekrytering och organisering.

Arvoden

Frilanskalkylatorn och Frilansrekommendationen finns på förbundets hemsida för att beräkna arvoden för frilansuppdrag. Frilans Riks undersöker möjligheterna för kollektiva arvodesavtal med kalkylatorn och rekommendationen som grund, antingen som en del av ett arbetsrättsligt kollektivavtal eller som grund i ett lokalt kollektivt avtal.

Frilans Riks fortsätter arbetet med att genom Frilansstrategin hitta bästa möjliga struktur för ett samordnat strategiskt arbete där arbetsplatsklubbar, kansli och fackligt förtroendevalda frilansar med flera arbetar gemensamt med arvodesfrågan.

Under verksamhetsåret fortsätter vi arbetet med den Arvodeskampanj som inledde verksamhetsåret 2021–2022.

Upphovsrätt

Upphovsrätten har blivit allt viktigare att försvara på grund av oskäliga avtal, så kallade fulavtal, som mediehus använder sig av för att få rätten till upphovsrätten utan att behöva betala för den. Upphovsrättsfrågan bevakas utifrån frilansstrategin.

Frilans Riks:

- bedriver ett politiskt påverkansarbete för att uppmärksamma problemen med oskäliga upphovsrättsavtal,
- uppmanar sektionerna att utse en upphovsrättsansvarig i sina styrelser,
- stöttar arbetsplatsklubbar och enskilda medlemmar när oskäliga avtal dyker upp, och där olika nätverk är en viktig pusselbit,
- ingår i AGA-gruppen (AktionsGruppen för bättre Arvoden) i det gemensamma arbetet kring upphovsrätten tillsammans med Journalistförbundets kansli, Svenska Fotografers Förbund (SFF), Bildleverantörernas Förening (BLF) och Svenska Tecknare.

Frilanssektionerna

Samarbete och samordning av sektionernas intressen är en central fråga för Frilans Riks. Varje sektion har en kontaktperson i Frilans Riks styrelse som om möjligt gör ett besök hos sektionen under verksamhetsåret.

Sektioner kan utifrån antagna riktlinjer ansöka om sektionsbidrag.

I samband med årsmötet kallar Frilans Riks till en sektionskontaktträff.

Kontakter med förbundets ledning och kansli

Frilans Riks eftersträvar ett nära samarbete med kansliet och förbundsstyrelsens ledamöter. Till Frilans Riks styrelsemöten bjuds Journalistförbundet Frilans in för avstämning av aktuella frilansfrågor.

Frilansstrategin ska tillsammans med kansliet regelbundet ses över och uppdateras.

Sociala medier och andra informationskanaler

Frilans Riks administrerar mejllistor, Facebookgruppen Frilans Riks – Journalistförbundet, ett Twitter- och ett Instagramkonto för att ge medlemmarna möjlighet till diskussion, utbyte och organisering.

Sektionerna kan annonsera sina arrangemang på såväl Frilans Riks hemsida, frilansriks.se, som på våra sociala plattformar. Vid behov annonserar Frilans Riks i exempelvis tidningen Journalisten.

Internationellt

Frilans Riks ingår i Nordiska kommittén där vi med regelbundenhet – fysiskt eller via Skype – träffar våra frilanskolleger från de nordiska journalistförbunden.

Gunilla Kracht och Gert Lundstedt har efter kongressen utsetts av förbundsstyrelsen till att representera förbundet vid möten i FREG, Freelance Rights Expert Group, frilansgrenen inom European Federation of Journalists, EFJ. Gunilla som ordinarie ledamot och Gert som suppleant.

FREG är den största journalistorganisationen i Europa och representerar över 320 000 journalister i 70 organisationer i 44 länder.

Budget

KOSTNADSSTÄLLEN	**Utfall 2021**	**Budget 2022**
1 Styrelsemöten	142 000	200 000
2 Administration	79 000	95 000
3 Sektioner/sektionskontakt	116 000	120 000
4 Styrelsekommunikation	81 000	60 000
5 Information	57 000	50 000
6 Årsmöte	94 000	150 000
7 Nordiskt samarbete	17 000	15 000
8 Solidaritetsarbete	9 000	5 000
9 Upphovsrätt	48 000	80 000
10 Rekrytering	5 000	30 000
11 Övrigt	30 000	25 000
12 Arvode och villkor	175 000	170 000
14 Kongress	38 000	0
15 Frilans 50 år	50 000	0
Beräknade kostnader totalt 2022:		**1 000 000**

Intäkter	**2021**	**2022**
Medlemsavgifter	505 000	500 000
Verksamhetsbidrag	400 000	410 000
Summa:	905 000	910 000
Kostnader		**1 000 000**
Underskott	**-11 000**	**-90 000**

Styrelsens förslag

Klubbavgift

- Vi föreslår oförändrad klubbavgift 25 kronor per månad.

Arvoden

- Vi föreslår oförändrade arvoden 275 kronor A-skatt för styrelsemöten, samt 300 kronor för övrigt arbete.

Valberedningens förslag

Frilans Riks styrelse ordinarie ledamöter

Ordförande Gert Lundstedt, Stockholm – OMVAL

Fackliga frågor:
Övergripande ansvar för styrelsearbetet i Frilans Riks. Speciellt ansvar för arvodes- och upphovsrättsfrågor och hur de hanteras av förbundsstyrelsen, förbundets kansli, sektioner och intresseföreningar. Andra viktiga områden jag har ögonen på är socialförsäkringar och arbetsmiljö; system som i dag inte är utformade för egenföretagande frilansjournalister.

Arbetar med:
Skriver om arbetsmarknad och sociala frågor för fackförbundspress. Kulturskribent. Presentatör i P1.

Kassör Hasse Hedström, Stockholm – OMVAL

Fackliga frågor:
Jag älskar god journalistik, bra berättelser och avslöjanden som gör mig lite klokare och gör att jag förstår både samhället och mig själv bättre. För att skapa bra journalistik i text, ljud och bild krävs passionerade, välutbildade hantverkare med inlevelseförmåga som ges tid att göra bra jobb.

De som valt att arbeta som frilansjournalister tjänar i dag betydligt mindre än anställda. Det är fel. Det missgynnar alla journalister. Blir frilansar för billiga blir det färre anställda. Att skapa drägliga arbetsvillkor och försvara upphovsrätten kräver gemensam facklig kamp som vi frilansar måste föra tillsammans med våra anställda kollegor. All facklig kamp sker kollektivt – är vi många är vi starka. Det är ingen klyscha utan en sanning. Därför är rekryteringsfrågorna så viktiga.

Arbetar med:
Skriver främst för branschtidningar och fackförbundspress. Jag skriver även böcker, fotograferar och utbildar då och då i text och bild.

Gunilla Kracht, Malmö – OMVAL

Fackliga frågor:
Som frilans anser jag att det frilansfackliga arbetet är en överlevnadsfråga, vi journalister som är egenföretagare måste stärkas och synliggöras och därför tycker jag att arvodes- och upphovsrättsfrågor är oerhört viktiga. Eftersom jag arbetat i väldigt många år som radiofrilans och sett hur de förhållanden som redan var dåliga för trettio år sedan då jag började successivt blivit sämre och sämre, är det som jag ser det en akut fråga att försöka förbättra villkoren för dem som frilansar åt Sveriges Radio. Internationell solidaritet är en annan sak som inte får glömma bort.

Arbetar med:
Är radio/ljudjournalist sedan över trettio år och har gjort det mesta, från barnradio till dokumentärer. Har även en del skribentuppdrag och undervisar i radio och kulturjournalistik på Malmö Universitet.

Henrik Simonsen, Hult – OMVAL

Fackliga frågor:
Jag tycker vi måste se till att värna journalistyrkets status, vi måste tänka kvalitet och då är vidareutbildningar en viktig del. Vi måste ständigt vidareutbilda oss för att hänga med i konkurrensen och den teknologiska utvecklingen.

Vi måste rekrytera medlemmar, inte minst bland dem som blir av med sina anställningar. Därför måste också frilansdistriktet vara attraktivt, vi måste marknadsföra det som ett viktigt nätverk, en facklig organisation men också en social samlingspunkt.

Arbetar med:
Journalist sedan 2000. Tidigare sekreterare i Smålands frilansklubb. Driver bland annat egen nättidning.

Leonarda Arcidiacono, Järna – OMVAL

Fackliga frågor:
När jag började frilansa insåg jag vikten av att vi frilansar organiserar oss på arbetsmarknaden för att tillsammans arbeta för schystare villkor, mot prisdumpning och fulavtal. Mitt första förtroendeuppdrag var i Mälardalens frilansklubbs styrelse under 2017 där mitt ansvarsområde har varit och är rekrytering.

Arbetar med:
Skrivande journalistik och foto. Hjärtefrågor: Hållbarhet, alternativa lösningar, miljö, inspirerande människor och Sápmi. Arbetar med ett dokumentationsprojekt i Norrbotten och andra fotoprojekt som sträcker sig från dokumentation och journalistik till konst.

Marja Beckman, Stockholm – OMVAL

Fackliga frågor:
Jag tror mycket på nätverkande och att inspireras och lära av varandra. Tillsammans blir vi starkare. Jag är särskilt intresserad av digital kommunikation och hur journalistrollen utvecklas nu och i framtiden. Under tio år hoppade jag runt på redigerarvikariat på olika redaktioner. Jag blev utlasad gång på gång. Det var en stor befrielse att välja att bli frilans på heltid, men det är fortfarande inte lätt att försörja sig. Därför är arvoden, upphovsrätt och frilansars och visstidsanställdas villkor viktiga frågor.

Arbetar med:
Skrivande journalist med fokus på utbildning och sociala frågor. Jag jobbar mest för myndigheter och organisationspress. Jag är också utbildad kommunikatör inom sociala medier och har emellanåt haft deltidsanställningar som redaktör och redigerare. Som kombinatör hamnar jag utanför många trygghetssystem.

Bella Stenberg, Göteborg – OMVAL

Fackliga frågor:
Först sänkte de frilansarnas arvoden, men ingen protesterade eftersom de inte pratade med varandra. Sedan lasade de ut vikarierna, men ingen sa något eftersom alla konkurrerade om samma jobb. Sedan var det bara en multijournalist kvar, och hen teg eftersom hen var utbränd.

Parafrasen åsido, utan samarbete inom grupper och även mellan grupper kan den fackliga kampen inte föras. Solidaritet och kommunikation är bästa sättet att göra sin röst hörd och kunna uppnå bättre villkor. Frilansar behöver vara ensamma tillsammans.

Som kombinatör (en som blandar frilansande via enskild firma med anställning) har jag upplevt hur vi faller genom skyddsnätet när det gäller såväl coronastöd som andra delar av socialförsäkringssystemet. Både världen och arbetsmarknaden förändras, och vårt förbund måste bli mer i takt med tiden vad gäller frilansares villkor.
Viktiga frågor för journalistiken i stort och den enskilde frilansjournalisten är förstås också arvoden och upphovsrätt – och inkludering. För utan det, ingen rekrytering.

Arbetar med:
Första skribentuppdraget var som fjortonåring för Borås Tidning. Blev frilansande musik- och nöjesreporter på samma tidning 1991, och har försörjt mig på i huvudsak frilansjournalistik och redaktörande sedan dess. Skriver framför allt kulturkritik.

Therese Quennerstedt, Uppsala, Mälardalens frilansklubb – NYVAL

Fackliga frågor:
Att bygga nätverk och samarbeta frilansare emellan är en viktig del för att kunna skapa arbeten. Genom information- och kunskapsutbyte kan man komma långt. Det tycker jag är en viktig del i det fackliga arbetet utöver det mer traditionella med upphovsrätt och arvoden.

Arbetar med:
Jag har arbetat som journalist i mindre och större omfattning sedan 1999. Mestadels frilans. men en del vikariat. Skriver idag mestadels åt branschtidningar med inriktning mot miljö, klimat, hållbarhet samt forskning. Trivs väldigt bra som frilans då jag har möjlighet att planera och styra mitt arbete. Jag är utbildad ekonom och vid Poppius Journalistutbildning. Varit kassör för Mälardalen 2019–2022.

Frilans Riks styrelse, suppleanter

Helena Isaksson Baeck, Kalmar – NYVAL

Fackliga frågor:
I Frilans Riks är jag mest nyfiken på vad jag kan tillföra när det gäller stad-landperspektivet eftersom jag bott i Kalmar de senaste 16 åren och jag hjälper gärna till med kartläggningar av de organisatoriska och ekonomiska villkoren i förhållande till journalistrollen och arbetsmarknaden. Vad är ens en journalist idag?

Arbetar med:
Jag har jobbat inom mediabranschen i 29 år. De första som engfotograf/scripta på TV4 Halland, sedan redigerare på SVT i Stockholm - nyheter mm i 6 år. Sedan dess frilansande i film, text, skrivande, foto, webb, podd, att modererar samtal mm. Har gjort två egna större dokumentärfilmsprojekt med filmer för SVT. Sedan 2017 har jag arbetat med ett stort ungdomsmusikprojekt Songlines – www.songlines.se – där jag har varit verksamhetsansvarig, utvecklare och ansvarat för dokumentation mm. Det har handlat om att unga, nyanlända människor ska få träffa kompisar genom musiken. Ett par böcker – fakta – med koppling till musik och integration har jag också skrivit.

2021 hoppade jag på en master i journalistik eftersom jag ville tillbaka till journalistiken. Ev för att undervisa eller forska. Jag är ledamot i Publicistklubben och har varit med i Frilans Syd. Det som intresserar mig i det nya medielandskapet är ägarstrukturer, organisatoriska villkor, stad och land, globalisering och vad som händer med det journalistiska innehållet. Jag har nu sammanlagt 300 högskolepoäng i medieteknik, journalistik, litteraturvetenskap(fil kand) och kreativt skrivande. Jag upplever att kopplingarna mellan det praktiska arbetet, organisatoriska villkor, forskningen och det som t ex sker på FOJO, PK och i SJF är svaga. Jag förundras över att inte fler journalistforskare hörs i fråga om kriget i Ukraina – som föregåtts av ett propagandakrig. Yttrandefriheten är långt ifrån självklart i stora delar av världen. Om allt det skulle jag kunna tänka mig att fördjupa mig om jag fortsätter på det akademiska spåret.

Revisor, ordinarie

Tomas Carlsson, Västra – OMVAL

Revisor, suppleant

Bertholof Brännström, Västerbotten – OMVAL

Valberedning

Föreslås på årsmötet.

Frilans Riks valberedning 2022, Stockholm den 19 april 2022

Beata Hansson, Mälardalen (sammankallande), Bertholof Brännström, Västerbotten och Moa Skimuttis, Syd

Ultimata länklistan

... för dig som är frilans. Och läser PDF-versionen. Då är det bara att klicka loss!

- Arvodesguiden
- Kurser för frilansar
- E-postadress till Frilans Riks (om du har en fråga till eller vill komma med i våra intressegrupper eller e-postlistor (såsom Snackbar och FF-listan)
- Frilansavtalet
- Frilanskalkylatorn
- Frilanskatalogen
- Frilansrekommendationen
- Frilans Riks hemsida (nyheter, styrelsen och Årets frilans och Årets redaktör genom åren bland mycket annat)
- Frilans Riks – Journalistförbundet (Frilans Riks Facebook-grupp)
- Frilans Riks på Instagram
- Frilans Riks på Twitter
- Företagsförsäkring för frilansar
- Hundralappen
- Intressemedlemskap i annan klubb (inom Journalistförbundet)
- Journalistförbundet Frilans
- Journalistförbundets Frilanspodd
- Pension som frilans
- Upphovsrättsdirektivet

Har du frågor om moms? Har du fått ett avtalsförslag som du vill att någon ska kolla på? Eller behöver du som frilansfacklig råd och stöd? Då är det Frilansjouren du ska vända dig till! Här kan du ställa frågor om allt som berör dig som frilansjournalist. Det kan gälla både frågor som rör dig som företagare, till exempel frågor om moms och skatt. Men du kan även höra av dig till dem om du vill rapportera om en uppdragsgivare som återkommande föreslår riktigt låga arvoden. Frilansjouren hjälper också gärna till med frågor från dig som arbetar frilansfackligt.

Frilansjouren nås på telefonnummer 08-613 75 72 på tisdagar mellan 10.00 och 12.00. Det går bra att när som helst mejla in frågor och funderingar via e-postadressen frilansjouren@sjf.se. De försöker svara så fort som möjligt, oftast på samma dag.

Svar på de flesta frågorna hittar du här: sjf.se/frilans – dygnet runt!

Hur mycket blir nettolönen på varje hundralapp som en frilans får i arvode? Journalistförbundets frilansklubb Frilans Riks tagit fram en beräkning som illustreras i form av just hundralappen. Kostnaderna skiljer sig förstås åt mellan olika frilansar, men vårt exempel är en generell beräkning för en frilansjournalist som hyr lokal. Får man betalt enligt Frilansrekommendationen innebär det att vinsten efter kostnader går att jämföra med vad en anställd journalist får i lön. Frilanshundralappen hittar du på.sjf.se/frilans/avtal-och-arvoden/vad-blir-nettolonen-pa-en-hundralapp.

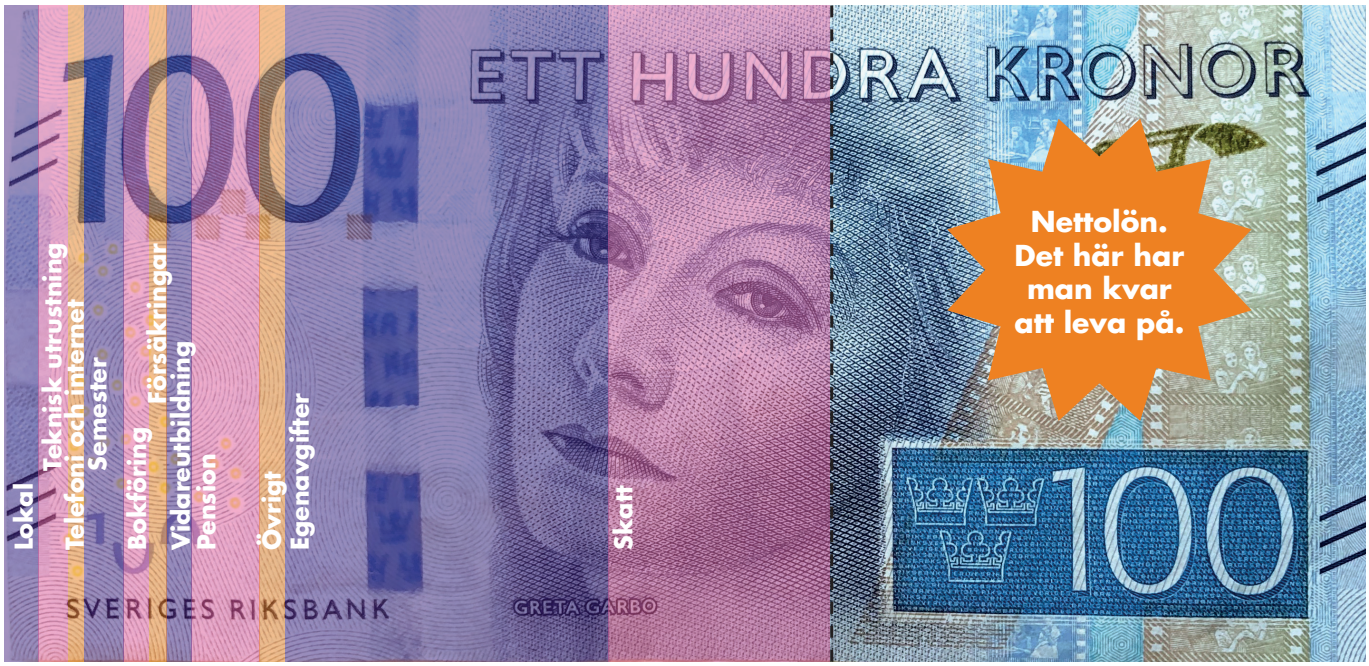

Styrelsen

Stockholm den 18 april 2022

Gert Lundstedt, ordförande

Hasse Hedström, kassör

Henrik Simonsen, sekreterare

Gunilla Kracht, vice ordförande

Göran Schüsseleder, ledamot

Marja Beckman, ledamot

Bella Stenberg, ledamot

Leonarda Arcidiacono, ledamot

Läs mer om styrelsen och allas ansvarområden på: frilansriks.se/frilans-riks-styrelse.